

SLOVENEK

== Gane inšertom: ==

Enostopenjska petlinjska vrsta malih oglasov po Din. 1-50 in Din. 2-100, veliki oglasni nad 65 mm vrstne po Din. 2-50, postana itd. po Din. 4-100.

Pri večjem naročilu popust. Izbija vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

== Naročnina ==
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom mesečno " 12
za inozemstvo:
mesečno " " Din 23
== Sobotna izdaja: ==
v Jugoslaviji " " Din 20
v inozemstvu " " " 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nestrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, zagreb 39.011, sarajev 7563, praška in dunaj 24.797.

Pozdravljeni!

Danes se začinjajo v Ljubljani zbirati zaupniki SLS in zastopniki vseh političnih ter stanovskih organizacij, ki stoje na njegovem programu. Po zborovanjih delavske, županske, kmetске in obrtniške zveze, katerih se vrše danes, se sestanejo v ponedeljek zaupniki stranke, da slišijo poročila strankinih funkcionarjev o njihovem političnem delu v pretekli dobi in sklenejo resolucije o smernicah stranke za bodoče.

Ne da bi prejudicirali sklepom strankinega parlamenta, lahko z vso sigurnostjo rečemo, da bo zbor njenih zaupnikov mogočna manifestacija avtonomistične misli, koje nositelj je bila v naši državi od njenega početka SLS, ki je z njo stopila v našo državo, jo dosledno zagovarjala in jo kljub vsem težavam z nezlomljivo energijo zasleduje dalje. Uresničenje centralistične ustave po srbskih radikalih, ki so jim pomagali predvsem prečanski demokrati in samostojneži, vsled vztrajnosti in neomajnosti SLS v borbi za pravice slovenskega naroda ni zadušilo avtonomistične ideje, marveč jo je le okrepilo, ker je praktično izvajanje te ustave kmalu pokazalo, da je nemogoča in da tira državo samo v politično in gospodarsko pogubo. SLS je misel politične in gospodarske samouprave tako globoko zasidrala v slovensko ljudstvo, da je prekvasila vsakega posameznika in vse stanove ter prisilila tudi najbolj zagrizene pristaše velesrbskega centralizma, demokrate in Puoljevce, da so začeli zdaj hinavsko piskati na avtonomistično piščalko... To je uspeh, ki znači začetek konca centralizma in napoveduje preobrat, kateri bo postavil našo državo na zdravo podlago politične enakopravnosti, gospodarske samostojnosti in samoupravne svobode treh jugoslovanskih narodov.

Ker je SLS svoj program vedno z vso doslednostjo zastopala, se ni nikdar od nje za las oddaljila in šla vedno ravno pot, so njene vrste trdno strnjene in konsolidirane, tembolj, ker stranka tudi nikoli ni iskala demagoških efektov in svoje delo naslanjala vseskozi na politično zavednost in izobrazbo svojih v vedni idejni borbi utrjenih pristašev. Obsegajoč vse stanove, jih SLS trdno veže medseboj z vezjo krščanske socialne solidarnosti; čut resnične demokracije onemogočuje v stranki vsako klikarstvo, separatizem in samovoljnost ali nadvlado kakršnekoli struje; v dvomnih vprašanih svoboda diskusije, v odločitivnih trenutkih svobodno izvoljena železna disciplina: to je vedno odlikovalo slovensko ljudsko stranko. Ta njena moč bo našla svojega izraza tudi na predstojećem zboru strankinih zaupnikov.

Ta zbor bo predvsem diskutiral politični položaj v državi, ki se nahaja na razpotju: ali naprej po centralističnem kololetu do razkroja ali pa potom samouprave narodov, poštene uprave in zdravega razuma gospodarskih in socialnih sil do konsolidacije. Ni dvoma, da zastopniki našega ljudstva pravilno ocenijo veliko, trudapolno in vztrajno delo »Jugoslovanskega kluba« za osamosvojitve Slovenije, za ohranitev njenih kulturnih naprav, za pravice njenih delovnih stanov in obrambo njenega gospodarstva pred grabeljivostjo belgrajškega centralizma in njegovih pomagačev. Oprti na zaupanje širokih slojev slovenskega ljudstva, bodo poslanci SLS v odločitivnih trenutkih, ki čakajo naš narod, svoj zgodovinski borbo privedli do zmagе, ki bo tem trajnejša, čim težja je bila.

Nič manj ne bodo važna posvetovanja organizaciji stranke, ki obsega najrazličnejše stanovske organizacije, katere bodo tudi vsaka zase zborovale in dokazale, kako so v SLS raznoliki interesi strnjeni medseboj v skladno enoto. Zborovanje strankinega parlamenta 4. in 5. tega meseca bo važen dogodek v razvoju stranke, važen dogodek v politični zgodovini celokupnega našega naroda in dokaz velike politične dozorelosti našega ljudstva, kojega zastopnike danes pristrčno pozdravljamo, želeč njihovim posvetovanjem obilega uspeha!

Debata v finančnem odboru.

KRITIKA FINANČNE UPRAVE OD STRANI POSL. PUSENJAKA. — DR. KULOVEC ZA POLICIJSKE STRAZNIKE. — NEVEDNOST VISOKIH FUNKCIONARJEV MINISTRSTVA.

Belgrad, 3. novembra. (Izv.) Prva sekcija finančnega odbora je danes preselala proračun finančnega ministrstva. Poslanec Pusenjak je grajal neprestano nova imenovanja uradnikov v finančnem ministrstvu, ki jih minister nastavlja kljub sklenjeni redukciji, in se nikakor ne strinja z visokimi honorarji, ki jih ti gospodje prejemajo za čezurno delo in za nebrojne komisije. V smislu predstave »Društva finančnih konceptnih uradnikov za Slovenijo« zahteva tudi za finančne konceptne uradnike izven ministrstva primerne dohodke. Z nejevoljo omenja tudi slučaj tiskanja formularjev za obveznice državnega dolga, za kar se je plačalo mnogo previsoko ceno. Za geodetski kurz zahteva izdatnejši kredit. Na to zahtevo je finančni minister pristal in je dotična postavka za Belgrad in za Ljubljano zvišana za 900 tisoč dinarjev. Glede cen raznih predmetov monopolne uprave se čudi, da se cene vedno dvigajo, dohodki monopolne uprave pa ostajajo na stari višini. Graja tudi sestavo upravnega odbora državnih monopolov, kjer sedi celo zastopnik znane Bleerove skupine, čeprav država ni prejela od te finančne skupine izgovorjenega zneska. Predlaga znižanje nagrad za upravo, čemur je minister pritril. Nagrade so znižane za 1.200.000 dinarjev.

Druga sekcija je razpravljala proračun ministrstva za socialno politiko, ki je bil z manjšimi spremembami sprejet.

Tretja sekcija je nadaljevala proračun ministrstva za notranje zadeve. Krediti za Crno goro so bili sprejeti neizpremenjeni, z manjšimi spremembami tudi krediti za Bosno in Hercegovino. Zanimivo je, da se nahaja v proračunu za Dalmacijo še vedno kredit za predsednika pokrajinske vlade in za štiri odbornike. Proračun za Hr-

vatsko in Slavonijo bodo razpravljali šele na prihodnji seji.

V debato o proračunu za Slovenijo je živahno posegel posl. dr. Kulovec. Zahteval je znatno zvišanje kredita za obleke slug in policijskih stražnikov. Daje zahtevo primerno zvišanje stanarin za ona stanovanja, ki jih ima država v najemu od zasebnikov. Pomočnik ministra je obljubil, da bo te zahteve pri določanju naknadnih kreditov upošteval.

Dolga razprava se je razvila glede ukinjene postavke za poškodovance po elementarnih neizgovodah. Dr. Kulovec je zahteval, naj se postavi v proračun vsaj stara svota, možna je pa tudi višja, ker je bil tozadevni kredit finančnemu ministrstvu zvišan od 1 na 5 milijonov dinarjev, od čegar mora znaten del dobiti tudi Slovenija.

Pri kreditih za policijo je zahteval poslanec dr. Kulovec priznanje policiji v Sloveniji vsaj tistih dnevnic, ki jih prejema policija v Zagrebu. Sklenjeno je, da mora finančni minister to postavko v smislu predloga posl. dr. Kulovca izpremeniti. Finančni minister je obljubil, da bo ta sklep v najkrajšem času izvršen. Tudi vprašanje izplačila nadur, ki so ga vedno odlašali, je obljubil finančni minister polno rešiti. Nato so bili krediti za Slovenijo v znesku 15.151.254 dinarjev sprejeti.

Krediti za Vojvodino so bili odobreni v neizpremenjeni obliki.

Tudi pri teh razpravah se je pokazalo znova, da visoki uradniki v ministrstvih absolutno ne poznajo uprave celokupne države in posledica tega je bila, da na številna vprašanja poslancem niso mogli dati nikakih pojasnil. — Prihodnja seja prve in tretje sekcije je v ponedeljek, druga pa nadaljuje v torek.

jih zahtevah, ki jih je izrekel v svojih zadnjih govorih. Konferenca mora razpravljati o plačilni možnosti Nemčije brez pridržkov in omejitev, sicer je nepotrebna.

London, 3. novembra. (Izv.) Listi poročajo, da je vlada Zedinjenih držav sporočila francoskemu poslaniku, da se ne udeleži konference za presojo plačilne možnosti, če bi bil delokrog konference omejen.

Pariz, 3. novembra. (Izv.) Angleška vlada je sporočila svojemu poslaniku lordu Crewe pojasnila, zakaj ne more sprejeti francoskih pridržkov glede sklicanja konference, ker bi tako konferenco Amerika odbila.

Bruselj, 3. novembra. (Izv.) Vlada je sprejela angleški predlog za sklicanje konference za določitev nemške plačilne možnosti z malimi pridržki.

ANTANTA PROTI PORENSKIM SEPARATISTOM

Pariz, 3. novembra. (Izv.) Medzavezniška nadzorovalna komisija je pozvala separatiste, da zapuste javna poslopja.

NOVI NEMSKI BANKOVCI

Berlin, 3. nov. (Izv.) V kratkem izidejo novi bankovci po 500 milijard mark. Kruh stane v Berlinu 25 milijard.

Berlin, 3. nov. (Izv.) Vlada bo v kratkem določila stalno razmerje med papirnato marko in med trdno vrednostjo.

STRAJK POŠTNIH USLUŽBENCEV V POLJSKI

Varšava, 3. novembra. (Izv.) Poštni uslužbenci so stopili v štrajk.

Ostuden pamflet.

Človeku zastaja sapa... ali živi all sanja... Saj je v današnjih demoraliziranih in zmaterializiranih časih mogoče marsikaj, naši živci so otopeli, naša koža je postala podplat in želedec postaja neobčutljiv, toda kar je preveč, je preveč.

Znani hipercentralistični »ideolog« dr. Franc Ilešič je objavil v zadnji, 93. številki belgrajske revije »Misaok« pod naslovom: »Slovenački avtonomizam« spis, ki je šel mimo sence vsakršne znanstvenosti in si ga ne moremo tolmačiti drugače kot prosto denunciacijo naših najuglednejših znanstvenikov. Mislimo, da ga v Sloveniji ni časopisa, ki bi si upal tak v Sloveniji dosedaj nezasišljen napad proti našim znanstvenikom objaviti. Ker nepreračunljivih spisov tega moza niti lastni pristaši ne jemljejo več resno in jim ne dajejo v svojih listih več prostora, ne bi na ta spis reagirali, ako ne bi bil našel mesta v sicer najuglednejši srbski reviji, ki je z objavo tega spisa izgubila v očeh znanstvenikov svoj prejšnji ugled.

Nismo kompetentni dajati lekcije redakcijam drugih narodov, toda pribiti moramo v obrambo naše narodne časti, da bi takega spisa, take »razprave« ne priobčeval pri nas noben list, kaj še-le kaka revija. Če jih priobčujejo v Belgradu najuglednejše revije, je to stvar njihovega okusa in stvar Srbov samih je, če hočejo s tako publicistično prepričati tužce, da so kulturni narod.

Prav tako bi nam bilo za silo še razumljivo, če bi kaj takega napisal kak zakon plačanec, stoječ v službi kakega belgrajskega »Balkanac«, a da je padel tako nizko Slovenec, celo Slovenec, ki se je prerinil do naslova vseučiliškega profesorja, to presega vse meje verjetnosti.

Pa kaj je sukus najnovejšega ilešičevstva? Teško je razbrati iz teh gnilih otrobi sploh kako misel, kajti celo slepec mora z obema rokama otipati zgolj misel, ki izzveni v to, da je treba čim prej razgnati ljubljansko univerzo, kajti dr. Prijatelj je avstrijski rektor dr. Kidrič je bil avstrijski žandar, univ. sekretar dr. Smole je v unionski kleti dirigent srbofobske godbe, narodni socialist in univ. prof. dr. Šerko da komaj čaka, da pridemo Slovenci pod Italijo, z eno besedo, vsa univerza je neke vrste zarotniška družba, ki pripravlja odcepitev Slovenije od Jugoslavije. Da ne manjkajo v tej družbi tudi publicisti dr.

Atentat na našega vojaškega atašeja v Sofiji.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Tekom današnjega dneva je bil izvršen na našega vojaškega atašeja v Sofiji generalštabnega podpolkovnika Krstića predrzen atentat. V njegovu stanovanju so prišli trije neznanci s pretezo, da imajo za podpolkovnika neko pismo. Sluga, kateremu so se neznanci zdeli sumljivi, je zahteval, naj izroči pismo njemu. V tem hipu pa so neznanci planili nanj in ga težko ranili. Na njegov krik je vstopil v sobo podpolkovnik in razvila se je ostra borba, tekem katere je dobil podpolkovnik več poškodb. Neznancem se je posrečilo uiti.

Ostra demarša naše vlade v Sofiji.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Danes od 5. do 7. ure je zasedal ministrski svet pod kraljevim predsedstvom. Predmet razprave je bil atentat na našega vojaškega atašeja v Sofiji. Vlada je sklenila napraviti v Sofiji ostro demaršo, zahtevati odškodnino in bo povabila tudi ostale zastopnike tujih držav v Sofiji, da se njenemu koraku pridružio.

Intervencija Jugoslavije in Anglije na Grškem.

Belgrad, 3. novembra. (Izv.) Naš poslanik v Atenah g. Balugdžić je obiskal včeraj grškega ministra in mu sporočil, da Jugoslavija in njene zaveznice ne bi mogle ostati ravnodušne, če bi prišlo v Grčiji do izpremembe sedanjega monarhističnega režima. Tudi angleški poslanik je jako energično interveniral v prilog monarhizma in izjavil, da bi angleška vlada gledala v takem slučaju na Grčijo z velikim vznemirjenjem. O tem koraku našega in angleškega poslanika v Atenah so danes v Belgradu mnogo razpravljali.

ZAKON OUSTROJSTVU SODIŠČ.

Belgrad, 3. novembra. (Izv.) Zakonodajni odbor je sklenil izvoliti pododbor

za presojo novega zakona o ustrojstvu sodišč. Kot zastopnik Jugosl. kluba je izvoljen v pododbor posl. dr. Hohnjec.

OBISK NAŠIH PARLAMENTARCEV POLJSKI.

Belgrad, 3. novembra. (Izv.) Danes dopoldne je bila seja klubskih načelnikov zaradi potovanja naših parlamentarcev na Poljsko. Odhod bo 10. t. m. in sicer preko Dunaja. Število udeležencev je sporazumno določeno na 26, in sicer po 13 od vlade oziroma od opozicije. Od opozicije se udeležijo potovanja tudi trije zastopniki Jugoslovanskega kluba. Skupno s parlamentarci potuje v Varšavo tudi — dr. Ilešič kot poznavalec poljskega jezika.

HRSS.

Zagreb, 3. nov. (Izv.) Vaš dopisnik se je danes razgovarjal z uglednim članom vodstva HRSS. Na vprašanje, v kateri smeri se sedaj giblje Radićeva akcija v inostranstvu, je dobil odgovor, da je smer Radićevega delovanja neizpremenjena. Njegova naloga je bila in je, da informira angleško javnost o stanju na Hrvaškem. V Zagreb je prišlo 27. pismo Radićevo, v katerem poroča o vtisu njegovega predavanja v delavski stranki. Rezultat tega predavanja je sklep, da se Radićevo predavanje razmnoži, da bo dobil vsak član parlamentarnega zastopa delavske stranke po 1 izvod. — Na vprašanje, kako presoja HRSS trenutni politični položaj, je dobil odgovor: Mi smo pripravljeni. Čim prej volitve, toliko bolje!

Konferenca o plačilni zmožnosti Nemčije.

HUGHES O POINCAREJEVEM STA-LIŠČU.

London, 3. novembra. (Izv.) Iz New-Yorka poročajo, da je izjavil državni tajnik Hughes, da se Amerika ne bo udeležila konference, če obstane Poincaré pri svo-

Glonar, Franc Erjavec, dr. Lončar, Prepehuh itd. je samoobsebi umevno.

Ali je dr. Ilešič izlil tu ves svoj gnev, ker ga ljubljanska univerza ni marala — iz znanstvenih razlogov kajpada — poklicati in mu na njej zaupati stolico?

Najsi je bil motiv tega Ilešičevega spisa katerikoli, eno je gotovo, da je dr. Ilešič odslej v Sloveniji, zlasti pa med akademskimi krogi docela nemogoč; a priprani smo, da s tem stvar še ne bo opravljena. Pričakujemo, da bodo znali na energičen način obračunati z njim njegovi zagrebški tovariši in tudi v belgrajske akademične kroge za sedaj še toliko zaupamo, da bodo v nedvoumni obliki obsodili tako znanstvenec delovanje, naperjeno proti stanovskim tovarišem.

Zaupnikom in organizacijam SLS.

Dne 4. in 5. novembra se vrše ta-le zborovanja:

V nedeljo:

Ob 9. dopoldne plenarna seja I. S. Z. (Kongresni trg 2).

Ob 2. popoldne občni zbor podružnice Županske Zveze za politični okraj Ljubljana (Jugoslovanska tiskarna, III. nadstr.).

Ob 4. popoldne zborovanje delegatov organizacij SLS (Akademski dom, poleg Uniona, Miklošičeva cesta 7).

V ponedeljek:

Ob 9. dopoldne seja vodstva SLS (Akademski dom).

Ob pol 11. dopoldne zbor zaupnikov (velika dvorana Uniona).

Ob 3. popoldne občni zbor Jugoslovanske Kmetске Zveze (velika dvorana Uniona).

Ob 3. popoldne zborovanje zaupnikov Delavske Zveze (prostor I. del. kons. društva, Kongresni trg 2).

Ob 3. popoldne zborovanje Jugoslovanske obrtne zveze (Rokodolski dom).

Ob 4. popoldne seja načelstva SLS (Union).

Tajništvo SLS.

Turška republika.

Ustava je končno sprejeta. Turčija je demokratska, republikanska, nedeljiva država, islamske vere, turškega jezika z glavnim mestom Angoro. Vsaka štiri leta so volitve v Narodno skupščino. Predsednik republike je izvoljen po skupščini za dobo petih let in ima pravico do veta. Če je tak zakon, proti kateremu je predsednik izrekel svoj »veto«, nanovo sprejet z večino dveh tretjin, postane pravomočen in definitiven.

Mustafa Kemal paša Zmagoviti je bil soglasno izvoljen za predsednika republike. Bivši turški zastopnik v Lausanne Ismet paša je pa imenovan ministrskim predsednikom.

Toda že se javljajo razne težave. Čuti se pomanjkanje izvežbanega osebja, potrebna za obrt, trgovino in celo za kmetijstvo. Mesto Carigrad je nakupilo plošče za hlakanje na Švedskem, ima pa v Ceziku blizu Bospora znane kamnolome. Grki, ki so bili tu zaposleni, so odšli, domačini so pa za to delo nezmožni. In tako jih stane sam prevoz skoro dvakrat toliko kakor domači kamen. Že pred vojno se je čutilo v Anatoliji pomanjkanje delovnih sil; po odhodu kristjanov je gospodarski položaj jako kritičen: velikanski kompleksni zemlje leže neobdelani. Najmodernejši poljedelski stroji ne koristijo mnogo, kajti domačini se ne umejo posluževati teh strojev, njih živ-

na je pa preslaba. — Že nad tisoč let so bila različna dela razdeljena med Turke in kristjane; po odhodu zadnjih so prepuščeni samim sebi. Zato iščejo novih delavcev in te dobe seveda pri Nemcih. 6. oktobra so zavezniki zapustili Carigrad, 14. so se že sprehajali novodošli nemški delavci po Perli. Več ko osem tisoč prošelj nemških in nad tisoč prošelj laških delavcev je predloženih Angori. Prosijo, da se jim dovoli priselitev. To pomanjkanje delavcev bo dolgo trajalo; kajti Turki imajo le malo otrok in to radi prenapornega dela njih žena.

Nova republika šteje 7 do 8 milijonov prebivalcev, ki ne znajo pridelovati niti zelenjave, niti negovati dreves, sadja, živine. Prisiljena bo, da kolonizira tujce in to bodo zopet Nemci.

Politične vesti.

☞ Vsi na plan! S tem bojnim klicem vabi načelstvo samostojne kmečke stranke vse kmete, vse obrtnike in vse, ki žive od dela svojih rok, na velik protestni shod, ki se vrši danes v nedeljo v Ljubljani. Protestirati nameravajo proti visokim davkom, kar je v stvari popolnoma in redu in pravilno. Ni pa v redu in ni pravilno, če vabijo na protestni shod »vse, ki žive od dela svojih rok«, ljudje, ki ne žive od dela svojih rok in pa ljudje, ki v Ljubljani sklicujejo protestne shode, v Belgradu pa za nove davke glasujejo! Pravijo, da bo na samostojnem kmečkem zborovanju imel prvo besedo g. Pucelj. Ali bo g. Pucelj na tem shodu povedal svojim vernim poslušavcem, da on sam ni glasoval proti zvišanim taksam in zakaj ni glasoval? Ali bo g. Pucelj povedal, da je njegov klub glasoval za trošarino? Ali bo g. Pucelj povedal, da nam v Belgradu ravno zato lahko nalagajo davke v poljubni višini, ker je belgrajski gospodi dala vso moč v roke ravno vidovdanska ustava, za katero je glasoval baš on, junaški gospod Pucelj, s svojimi »kmetijci« vred? Ali bo g. Pucelj vse to povedal javno, na protestnem zborovanju? Če imajo cenjeni poslušavci g. Pucelja res kaj poguma in samozavesti, naj le pridejo na njegov shod in naj prav ognevito protestirajo, ampak protestirajo naj ne le proti novim in starim davkom, ampak v prvi vrsti proti tistim, ki so za skledo ministrske leče in za prijazne poglede g. Rade Pašiča glasovali za vidovdansko ustavo in s tem dali belgrajskim gospodom v roke pravno legitimacijo, da nas izmoghavajo do zadnje srage. To bi bil umesten protest na zborovanju samostojnežev, oziroma ljudi, ki bodo prišli na shod, ker strašno občutijo krivično in neznosno odmerjeno težo davkov, ne občutijo pa, da stranka, ki je sokriva teh neznosnih razmer, sklicuje zdaj protestni shod, da bi odvalila v obeh javnosti krivdo od sebe.

☞ Prazne marnje. »Orjuna« trdi v zadnji številki, da je akcijski odbor za pravo manifestacij odklonil predlog, da se povabi k sodelovanju tudi organizacija Orjuna. Ker smo o sklepanju in razpravah akcijskega odbora slučajno dobro poučeni, moramo resnici na ljubo ugotoviti, da takega predloga v akcijskem odboru sploh ni bilo stavljenega in torej tudi ni mogel biti odklonjen. V akcijskem odboru so bila zastopana samo narodnoobrambna društva in k sodelovanju so bile izrecno povabljene samo stranke. Orjuna pa ni niti narodno-obrambno društvo niti politična stranka. Pa tudi ni nobene povoda, da bi se na take manifestacije posebej še vabile posamezne organizacije, ki jih ni malo, ker kdor zares nacionalno čuti, je že

itak vedel, kje da mu je treba manifestirati, da bo manifestacija impozantna, kakor je dejansko bila. Saj je bil povabljen vsakdo, ki čuti nacionalno, četudi brez orjunaškega patenta, ki v svrhu resnosti manifestacij navadno ni niti priporočljiv, kakor kažejo izkušnje.

☞ O jugoslovanskem problemu je objavil general Thomson precej obširen članek v londonskem »Observer« 28. oktobra tega leta. Potem ko navaja številčno razmerje strank v skupščini, najde edino opazilno za abstinenco Hrvatov v tem, da bi »desno krilo« demokratske stranke v tem slučaju centralistično vlado podpiralo. Kljub temu pa je položaj vlade prekeren in splošne volitve se po generalovem mnenju ne bodo dale dolgo zavleči. Ako do tega pride, bo v bitki med centralisti in federalisti udeleženih šest jugoslovanskih tipov in štiri vere. Nositelji centralizma so Srbi, ki vsled svojih vojnih zaslug zahtevajo strogo centralizirano oblast, ki naj združi v sebi vse idealne in materialne sile države, obkrožene od mogočnih sovražnikov. Še celo srbski zemljoradniki so centralisti, ker bi se dvakrat premislili, preden bi dali Hrvatov oblast, da bi izpodrinili srbske produkte iz trgov centralne Evrope. V obče so Srbi pri vseh svojih vrlinah nestrpni, trdi in nezaupni. Federalizem je doma med Slovenci in Hrvati, ki so vajeni lokalne samovlade izza avstro-ogrškega režima. To je najmenj, kar zahtevajo, dočim gre Radičev program za svobodno federacijo s kraljem Aleksandrom kot simbolom zveze jugoslovanskih plemen. Škoda, da se federalistični program ni zastopal z večjo notranjo izdelanostjo in praktično umerjenostjo in da Radič ne zastopa svojega koncepta v parlamentu, kjer bi ga podpirala mogočna opozicija Hrvatov, Slovencev, Bosancev in »levega krila« demokratske stranke. Nekaj časa se je že mislilo na možnost Davidovič-Radičevega bloka s federalistično platformo, toda poslanci H. R. S. S. so nevedneži in neizkušeni politiki, s katerimi ni nič početi; najbrž pa bo tudi Radičeva odsotnost njegovo stranko razkrojila. S tem pa ni rečeno, da bodo Hrvati od svojih federalističnih zahtev odnehali. Ni pa verjetno, da bi se Hrvati spustili kdaj v resničen boj za popolno neodvisnost, ker so menj idealni od Srbov in imajo pred seboj bolj trgovske interese nego idealno-politične. O Slovenski ljudski stranki pravi general, da deluje samostojno. Končno meni, da bi mogel samo Pašič Srbe prepričati o neopornosti centralistične politike, v kar seveda general sam ne verjame. Kralj Aleksander je zelo popularen in resnega republikanstva v Jugoslaviji ni. General konča svoja premišljevanja, rekoč, da je vprašanje, bodo li Jugoslavi postali pravi državljani dobro urejene skupne države ali pa bodo dalje tonili v borbi medsebojne zavisti in intrig.

☞ Politični obiski v Belgradu. Minister n. r. g. dr. Gregor Žerjav se zadnje dni mudi v Belgradu. Različne politične in gospodarske skrbi so ga napolile tokrat v Belgrad. Najvna kampanja mladodemokratskega časopisja v Sloveniji proti SLS ga je spravila v nemalo zadrego, ker je demokratske izmišljotine pustil na cedilu g. Svetozar Pribičević. »Jutro« bi ga bilo rado proglasilo za borca slovenske avtonomije, SLS pa za centralistično. To je bilo celo že g. Svetozarju preveč, s katerim je dolgo časa konferiral g. dr. Žerjav. G. Žerjav je pa imel še druge skrbi, ki jih je razlagal na sestankih z gg. Praprotnikom in Antonom Kristanom, skrbi o nadaljnem finansiranju demokratskega časopisja v Sloveniji. G. Kristan se je z g. dr. Žerjavom popolnoma strinjal, ne pa g. Praprotnik, ki ima druge interese. Razen

imenovanih gospodov je v Belgradu tudi minister n. r. g. dr. Zupanič. Napredni blok bi bil torej v Belgradu kompleten a kakor stvari kažejo, bo ostal samo tvorba želja.

Dnevne novice.

— Razdelitev uradništva na skupine kategorije. Državno uradništvo je imelo včeraj svoj veliki dan. Včeraj so namreč izšlo »Službene Novine«, kjer je bila objavljena razvrstitev državnega uradništva po novem plačilnem regulacijskem načrtu. Istočasno s »Službenimi Novinami« so objavili novo razvrstitev tudi belgrajska »Politika« in »Vreme« in izvele nekatere druge listi. Glede Belgrajčanov smo pričeli včeraj, da je napravil novi načrt nadvse mučen vtis in da že pripravljajo protestna zborovanja. Kako je bil sprejel najnovejši produkt vladne modrosti v Zagrebu, v trenutku, ko pišemo te vrstice, še ne vemo. Vemo pa, da ljubljanski uradniki silno zmajujejo z glavami nad to odredbo, ker so našli v njej toliko pomanjkljivosti in nerada, da se tudi s pomočjo najstarejšega »šimeljnca« živ krst ni spoznal pred katerimi jasli ga bodo privezali. Tako n. pr. spadajo »tajniki vseučilišč« v prve kategorije četrto skupino, 50 odstot. »mlajših tajnikov vseučilišč« v šesto skupino prve kategorije. Kdo je sedaj »tajnik«, kdo je 50-procentni »tajnik« šeste in kdo je »50-procentni mlajši tajnik« sedme skupine? Tu ima prav svetna uprava na stečaj odprta vrata za vsako poljubno samovoljo. In takih slučajev kar mrgoli v novi uredbi, tako da bo morala ali vlada sama ali pa parlament včeraj objavljeni načrt še enkrat korenito predelati in pregledati. Če je pa resnična vest, da včeraj objavljena uredba ni pravilna, ampak da izide šele danes ali jutri ista uredba v novi, popravljeni izdaji, potem naj pa naša vrhovna državna uprava najbrž danes kot jutri likvidira, kajti če je ta informacija točna, ne moremo takega načina objavljanja velevažnih zakonov označiti z drugo besedo kakor z edino umestno — škandal!

— Naši novi generali. O naših novih generalih belgrajski listi nimajo najboljšega mnenja. Po splošnem mnenju je spravila te ljudi na generalska mesta »Bela roka«, ki je danes absolutni gospodar v armadi in za katero ne velja noben zakon in noben predpis. »Politika« pravi, da je kvalifikacija mnogih novih generalov sledeča: Namesto kremenitega značaja in vojnih zaslug so to zločini omadeževani ljudje, kateri bi bili morali že pred 20 leti vreči v vojske in ki bi bili v vsaki drugi armadi kot častniki nemogoči. Med njimi so taki, ki vojne sploh ne poznajo in katerim so morali vzeti poveljstva, ker so s svojimi strahopetnim obnašanjem demoralizirali čete. — In zaradi takih junakov so reducirali 600 zaslužnih častnikov, ki so 20—30 let vestno vršili svojo službo, zaradi takih ljudi so morali na ceste zaslužni, sposobni značajni možje, zaradi takih ljudi so izročili bedi in obupu nešteto družin. Ali reči ni moči, ki bi armado, ki jo vzdržuje ljudstvo s svojimi žulji in svojo srčno krvjo osvobodilo iz žrela »belih volkov«?

— Z Dobrove pri Ljubljani. Tu je umrla po dolgem trpljenju še ne 17 let stara Urška Kušar s Suvice. Bila je tudi članica Jugosl. Matice na Dobrovi. Četudi mlada — pa je zelo ljubila svojo domačo zemljo in zaslužnjene brate. Zato naj mirno spava v Bogu, in njenim žalujočim prijateljem naše sožalje.

— Uredništvo šibeniške »Narodne Stržice« je prevzel dr. Ante Živković, odvetniški kandidat.

Triglavski:

Hudič.

(Odlomek iz politične komedije.)

(Dalje.)

Minister (vidno polaskan in razveseljen): Hvala vam! Čita z velikim interesom. Jako dobro... vrlo lepo... zelo simpatično pisano... Toda, dovolite — zakaj omenjate tu o moji rojstni vasi, da leži v Sloveniji. Kje pa je ta Slovenija? Vidite, to že diši po separatizmu! Sploh se mi že od raznih strani očita, da je moj list nekamo slovenofilen. Pišite v takih stvarih; ali na Kranjskem ali na Štajerskem...

Urednik (pikiran): Torej nazaj v čase pred 1848!

Minister (grajajoče): Mağari tisoč let nazaj, dragi gospodine, kjer gre za idejo!

Urednik: Po eni strani tisoč let naprej, po drugi pa tisoč let nazaj — velika je tu praznina vmes, gospod minister!

Minister (izpod čela): Kaj ste hoteli s tem reči, gospodine? (Razburjen vstane.) Sploh... kaj vam je nocoj? Kateri hudič vas je obsedel? (Od zgoraj dol.) Pozabljate menda distanco —

Urednik (prezrno): Tisočletni!

Minister (razkašen): Vi ste mi že dolgo sumljivi! (Gromko.) Vi ste prikrit separatist!

Urednik (hladnokrvno): Čisto od-

krit separatist sem in torej protidržaven element — kakor Vi, gospod minister!

(Minister lovi sapo.)

Urednik: Saj vendar izdajava list na slovenskem jeziku!

(Minister prasne v prisrčen smeh in urednik z njim. Oba se valjata v foteljih in grohotata. Na stranskih vratih se je pojavil hudič v podobi potujočega tujca z angleško pipico v ustih in mapo pod pazduho, gleda vesela gospoda in se široko reži.)

Minister (ga zagleda in se osupljen vzdigne. Uredniku na uho): Kdo je to?

Urednik (ministru na uho): Znamenit ameriški žurnalist. Wilsonov zastopnik. (Samoljubno.) Moj prijatelj...

(Nemo predstavljaje. Minister se hudiču spoštljivo prikloni, hudič mu krepko strese roko.)

Hudič: Veseli me, very delighted, da imam the honour s tako prominent slovenian statesman... (Režijska opazka: Hudič govori angleško po kranjsko zato da ga minister zastopi.)

(Minister se globoko prikloni.)

Hudič: ... in direktorom c' tako respected slovenski žurnal, ki in America it has full interes.

Urednik (se ponovno prikloni in šepne uredniku): S prvim Var' povišam plačo.

(Urednik se razveseljen prikloni.)

Minister (ljubeznivo hudiču): Čast je samo na moji strani, Mister... (s sloves-

no državniško pozo). Pozdravljam zastopnika dežele, ki jo ves svet občuduje kot domovino resnične demokracije in svobode in kateri se imamo tudi mi Slovenci... eeee... Jugoslavi zahvaliti, da nas je osvobodila...

(Urednik ga skriva pocuka za rokav.)

Minister (neomajljivo): No, kar je res, je res: da ni Amerika posegla vmes, ne bi bilo danes naše Jugoslavije. Hol!

(Urednik se popraska po glavi.)

Hudič (ki pridno notira in prikloni): All right! Zelo simpatična declaration. Thank You, sir. (Venomer pišoč v svoj notes.) Vi minister of the slovenian homerule-party? Vi hočete federation? How?

Minister (šepne uredniku): Ta je bral naš list menda narobel

(Urednik skomizgne z rameni.)

Hudič (ostro fiksirajoč ministra): How?

Minister (v velikih zadregah in ves konfuzen): Dovolite, Mister... namreč mi Slovenci... to se pravi, mi Jugoslavi... takorekoč... v smislu seveda...

Urednik (sekundira): V smislu seveda!

Hudič (notirajoč): Well! Vi stojite na principle of Mr. Wilson?

Minister in urednik (istočasno): Živio Wilson!

Hudič: All right! Slovenci so very sympathetic nation... in Amerika very

respected... very intelligent nation. grand culture... very delaven and pošte — dumned pošten nation. Yes.

Minister (se razkorači): Ho, Slovenci — to pa to!

Urednik: To pa to!

Hudič (zapre svojo mapo): Thank You, gentlemen, for interview... jako interesting. Quick letim na telegraph-office te report for New-York. Good bye! (Izga ne kot bi trenil.)

Minister (strmi nekaj časa ku perplexen za njim. Potem se udari v čelo): Moj duš! Ta hudičevi Amerikani utegne napraviti največjo kozlarijo. Brijm se —

Urednik (s skrbnim obrazom): Tisto, gospod minister, kar ste rekli o Ameriki, namreč, da nas je pravzaprav osvobodila, bi zares utegnilo...

Minister (prebledi): Pri bradi Pšičevi — moj portfelj je v nevarnosti! (Pgrabi klobuk.) Za njim! Moram zapleniti njegovo brzovjavo. (Zdirja ven, hip pozne tuli njegov avto po ulici.)

Urednik (se smeja za njim): Ministrski stolček — ošpičen kolček. Haha!

Kratka pavza. Pozornica se je metem zatemnila kakor v začetku.

V sobo smukne toli lepa koli emacipirana gdč. Meta, literatka.

Meta: Servus, doktorček! Kaj počneš? Kje pa je gospod minister?

— Nesreče. Pri upravi gornjegrajskih posestev ljubljanske škofije v Marijengradu je delavcu Francu Milavcu padel na stegno težak hloč in mu zlomil desno nogo v stegno. Prepeljali so ga v celjsko bolnico. — Omulec Karol, pleskarski pomočnik pri pleskarju Alojziju Manko v Radencih je padel pri pleskanju hiše 6 m visoko z lestve in se je težko poškodoval na desni nogi. — Pri polaganju desk na mizo pri cirkularni žagi Gregorja Mačka v Logatcu je nakladalcu Francu Hrenu vrgla žaga desko v levo stran dimelj. — V papirnici v Goričanah je padel delavcu Francetu Luštreku pri razkladanju voza na progi tvorniške železnice hloč na desno nogo in ga precej poškodoval. Ravno tam se je ponesrečil delavec France Štalc. Pri pritrjevanju strešnega žleba na spredni tovarniške hiše mu je na stehi spodrsnilo, ko se je hotel upreti, da ne bi padel, je z vso močjo udaril na rob žleba in zadobil močno urezino na laktu desne roke, vsled česar je bil prepeljan v ljubljansko bolnico. — Debelaka Jožefa, drvarja, kateri se je vračal iz dela iz Planine na svoj dom v Podlog, sta srečala dva nepoznana fanta. Debelak, kateri je bil precej dobro razpoložen, ju je izzival, vsled česar ga je eden izmed njiju s kolom udaril in mu zlomil levo roko. — Mož je dobil zaslužen plačilo. — Ključavničarskemu vajencu Avg. Remsu je padel v tovarni »Bistra« v Domžalah pri struženju matice drobce železa v desno oko in mu poškodoval roženico. — V Sirc-Rantovi trgovini v Kranju je pri razkladanju železnih sodov raz voz poškodoval hlapcu Rudolfu Gašperlinu prste na levi roki. — Zidarju Antonu Grašiču pri stavbeniku Ivanu Slokanu v Ljubljani je padla iz višine 5 m posoda za malto na glavo. Mož je zadobil precejšnjo poškodbo na temenu glave. — V tovarni vžigalic in kemikalij v Rušah pri Mariboru je delavca Leop. Grašičnika zagrabil stroj za struženje lesa za levo roko ter mu poškodoval štiri prste. — V kartonažni tovarni Benčina in drug v Mariboru je delavka Štandeker Štefanija zašla z desno roko v stiskalnico, pri kateri prliki je dobila močne urezine na roki. — Pri podiranju smrek se je usekal v levo dlan drvar Jakob Godak. — V Ragoznici pri Ptujju se je pri prekrivanju strehe udrla delavcu Vincencu Mežnarju preperele deska na kateri je stal, vsled česar je mož padel 3 m visoko in zadobil težke poškodbe na desnem komolcu in desnem toklu.

— Vulkaničen pojav v Kaspiškem morju. Minole dni se je v Kaspiškem morju blizu Asperona dvignil v zrak visok stebel vrele vode, pomešan s pepelom in drugimi vulkaničnimi snovmi. Vse ribe v obsegu dveh morskih milj naokoli so poginile. Toplota vode se je dvignila v celem jezeru, ravno tako se je ogrelo tudi ozračje. Na mestu, kjer se je dvignil stebel, se zdaj polagoma vzdiguje otok. Moskovska vlada je poslala na lice mesta znanstveno komisijo.

— Promet s Sušakom. S podaljšanjem prometa na reški železnici do sušške postaje Brajdice hoče vlada ustrediti najniže zahteve krajevne potrebe in splošnega interesa. Prevažanje blaga z bakarske postaje na Sušak je silno drago in zvezano z mnogimi ovirami, tako da vsled tega trpi vsa trgovina, a konzumenti plačujejo dragi račun. Razentega je nevarnost, da nam Italija, ki je na kraških progah znižala tarife za tranzitno blago, potegne ves promet na progo Postojna—Reka. Zato je nujno, da se na naši strani tvori zveza s Sušakom. Brajdiska postaja ima 15 tirov in se more tu vršiti promet s 5000 vagoni.

— Trbovlje. Vlada nam je poslala novega

gerenta uradnika iz Ljubljane z nalogo, da izvede občinske volitve. Pokrajnska uprava oz. radikalna stranka je storila to iz razloga, ker se je dosednji gerent Koren z večino tukajšnjih radikalov priključil Stefanovičevi opoziciji, ki pa je pogorela in ž njo vred tudi Koren in njegovi. Tudi naši demokrati so napeli vse sile, da pospešijo Korenov padeč, ker je vsled raznih ugodnosti, ki jih lahko nudi občina, precej njihovih pristašev prestopilo k radikalom. Ravnotako je bolela demokrate redukcija ženskih pisarniških moči. Ker je radi tega demokratsko časopisje napadalo tudi naše ljudi, naj stvar pojasnimo. Ze dobro leto sem je bila splošna nevolja radi prevlekega števila nastavljenec v obč. pisarni. Ko je naš zastopnik raditega interpeliral bivšega gerenta Plavšaka, mu je ta odgovoril: »Kadar boste pa vi vladali v občini, boste pa svoje nastavljalci. Vendar se je pozneje na seji sveta sklenilo tui z glasovi demokratov, da se dve pisarniški nastavljenki odpuštila, a gerent Plavšak tega ni nikoli izvršil. Ko so zadnji čas demokrati po časopisih očitali Korenu, da razsijlje občinski denar, so radikalni odgovorili z redukcijo ženskih nastavljenk, ker sta med njimi hčerki dveh najglasnejših demokratov. Koren pa je delal največjo reklamo za radikale s tem, da je naredil konec cincanju in zaspanosti, ki je vladala na občini za časa demokratov, ki bi že davno lahko izvedli volitve, pa jih niso hoteli. In sedaj prihaja spoznanje, a je že prepozno.

— Sirotišče sv. Jožefa v Št. Vidu nad Ljubljano se toplo zahvaljuje neimenovani vsakoletnemu dobrotniku za lep dar 800 K.

— Tržič. Danes ob 8. uri zvečer igra v »Našem domu« dramatični odsek J. D. Petrovičeve igre »Duše«, ki je polna srčnih lepote. Igrajo sami izurjeni igralci.

— V Šmartnem pri Litiji bo v nedeljo, 4. t. m., ob 3. uri popoldne v Društvenem domu predstava »Mlinar in njegova žena«.

— V Št. Vidu nad Ljubljano priredi Blaž Potočnikova Čitalnica, oziroma dekliška Marijina družba in orliški krožek v nedeljo 4. novembra po krščanskem nauku šolski telovadnici tombolo. Čisti dobiček se porabi za novi dom. Tablice se bodo prodajale tudi pred tombolo.

— Pogoreli Mariji Kadunčevi z Ilovice je predsedstvo pokrajinske uprave dovolilo pobirati v Ljubljani in ljubljanskem okrajnem glavarstvu mile darove. Nabira lahko sama ali pa njeni sinovi. Nabiralec se mora seveda legitimirati z uradnim dovolilom.

— V krsti oživela. Te dni je v mestecu Vittoria na Španskem umrlo mlado dekle. Bilo je tik pred pogrebom in krsto so že zabili. Tedaj je prišla še neka sorodnica, ki je pravkar dopotovala. Prosila je, da ji krsto odpro, da se poslovi od pokojnice. Res so krsto odprli in sorodnica je poljubila mrtvo na čelo. Tedaj se ji je zazdelo, da se pokojnične oči pregibajo in da je pozorno gleda. Opozorila je okoli stoječe, ki so sedaj istotako opazili, da se v truplo vedno bolj vrača življenje. Bojazljivojši so nato pobegnili, drugi so pa poklicali zdravnika, ki je »mrtvo« dekle kmalu popolnoma obudil — življenje.

— Tobačna tovarna v Ljubljani bo prodala na ustmeni dražbi dne 6. decembra t. l. ca 3.000 kg kompostiranega tobačnega prahu. Pogoji dražbe so na vpogled v ekonomiji tobačne tovarne. 7064

— Trgovce Z. Kopitar v Planini pri Rakeku je svojo pred letom kupljeno trgovsko hišo od ge. Kušlan docela prenovil ter isto zdatno povečal kamor se v sredi novembra iz dosedanjih lokalov preseli. Zleči mu v novih lokalih obilo sreče ga cenj. bralcem našega lista najtopleje priporočamo. 7081

žene, ki ga že dolgo iščem...

(Meta mu prepusti roke v poljub in se sanjavo smehlja.)

Urednik (razburjen hudiču): Oprostite, gospod, vi se zelo motite... Vi ste zašli tu na čisto krivo addresso: gospodična je Jugoslavenka dušom tujem in odklanja principiuelno vsakega Slovenca —

Meta (ostro): Gospod doktor, mišlim, da je to moja privatna zadeva!

Urednik (besno): Potem ste separatistka, protidržaven element!

Hudič: Politika celo v ljubezni! Prijetna dežela, ta naša Jugoslavija!

Meta (užaljena vstane): Surovosti — mislim — tudi po ustavi nisem dolžna poslušati. (Hudiču.) Prosim, gospod, spremite me odtod.

(Hudič jej kavalirsko poda roko. Hladen priklon uredniku. Oba proti izhodu, kjer se je isti čas pojavila korenjaška postava slovenskega fanta v domači noši.)

Fant (razigrano-dobrodušno): Dober večer vsem skupaj! Kdo pa so urednik tega-le časopisa tukaj?

Urednik: To sem jaz. Kaj bi radi, prosim?

Fant (počasi bliže): Nič. Rad bi samo poznal tisto učeno gospodično Meta, ki je napisala tisto o naših ženskah, tisto namreč, da naj bi nikar ne jemale Slovencev... zato da bi bila prej tista mešanica skup, s katero se ima popraviti svet.

(Konec sledi.)

Primorske novice.

p Italijanske šole v Jugoslaviji. Na slovenske proteste proti poitalijančenju slovenskih šol je zloglasni izdajca Bandelj v svoji »Novi dobi« opozarjal, kako da Jugoslavija zatira svoje narodne manjšine. Toda v Jugoslaviji imajo vse narodne manjšine svoje šole in posebej 4490 Italijanov, ki žive še v Jugoslaviji, ima 4 ljudske šole in sicer: v Splitu trirazrednico s 3 učitelji in veroučiteljem za 108 otrok; v Korčuli dvorazrednico z dvema učiteljema in veroučiteljem za 42 otrok; v Šibeniku petrazrednico s 4 učitelji in veroučiteljem za 32 otrok, na Hvaru dvorazrednico z 2 učiteljema. Nad pol milijona Slovanov v Italiji pa nima niti ene osnovne in še manj seveda srednje šole. To si mora vsak izmed nas dobro vtisniti v srce.

p Novi tržaški škof še ne nastopi svojega mesta. Novi tržaški škof dr. Fogar je svoj odhod v Trst odložil na nedolgočasen čas. Temu bo vzrok nezadovoljnost italijanske vlade z njegovim imenovanjem. Vlada njegovega imenovanja še ni potrdila.

p Fašisti in občinska oblast. Konec minulega mesca so se v Avče pripeljali fašisti iz Kanala. Šli so k županu in mu ukazali, da skliče občinsko sejo. Ko se je to zgodilo, so fašisti prišli na sejo in izsilili izjavo, da občinski svet oboja »protidržavno« propagando, ki jo neki razširja »Izobraževalno društvo« v Avčah. Od občinskega odbornika Avgusta Kovačiča, ki je obenem odbornik Izobraževalnega društva, so zahtevali, da odstopi. G. Kovačič je pozval fašiste, naj podajo dokaze o njegovem protidržavnem delu in predlagal, naj vse »protidržavne elemente« izroče enostavno sodišču. Fašisti o tem niso hoteli slišati in so ostali pri svojem nasilju. Kazni se jim seveda ni treba bati, dasi so voditelji fašizma še nedavno poudarjali, da se fašisti ne smejo vtikati v posle oblasti.

p Pred novimi udarci? »Istarska Rijeca« je priobčila članek, naslovljen na tri julijske prefekte povodom ukinjenja ukaza o dvojezičnosti slovenskih listov. List opominja prefekte, naj v bodoče ne verjamejo več G. Mayerju v Trstu, t. j. »Piccolu« in naj se ogibajo prevleke gorečnosti. Sicer so pa, pravi članek, Slovani dovolj bistroumni, da vedo in občutijo, da pride sedaj že zopet kaj drugega, še hujšega! Toda... mi smo balkanci, a to se pravi v prvi vrsti fatalisti. Kar ima biti — bo! Ali se skriva za temi besedami že nekaj konkretnega?

p Po devetih letih iz Rusije. Pred kratkim se je vrnil iz Rusije v Gorico sin tamkajšnjega ranjkega trgovca z ogljem — g. Ciril Čej. Svetovna vojna ga je leta 1914 zasačila v Pragi, ko je končal tretji letnik tehnike. Moral je k vojakom in po treh mesecih je prišel v rusko ujetništvo. Tam je živel do zadnjega. Domov je bil pisal mnogo pisem, a domači jih niso prejeli in so ga smatrali že za mrtvega.

p Izginil je 25 letni Franc Brumat s Solkanske ceste v Gorici. 18. m. m. je odšel od doma in od tedaj manjka za njim vsaka sled. Domači se boje, da je postal žrtev zločina. Poizvedbe so bile doslej brezuspešne.

Koroške novice.

k Slovenski glasovi ob zadnjih volitvah. Po uradnih poročilih je bil ob zadnjih volitvah v avstrijsko narodno skupščino izid za Slovence v posameznih okrajih naslednji: Sodni okraj Smohor: oddanih glasov 1939, od teh 295 slovenskih (pri volitvah l. 1921 113); sodni okraj Borovlje: oddanih glasov 5551, od teh 1505 slovenskih (1660); sodni okraj Celovec: oddanih glasov 7600, od teh 1489 slovenskih (1457); sodni okraj Rožek: oddanih glasov 4258, od teh 1273 slovenskih (6287); sodni okraj Podklošter: oddanih 3736, od teh 282 slovenskih (174); sodni okraj Beljak: oddanih glasov 3797, od teh slovenskih 867 (917); sodni okraj Pliberk: oddanih glasov 2826, od teh slovenskih 1356 (1883); sodni okraj Dobrola vas: oddanih glasov 4035, od teh slovenskih 1348 (1436); sodni okraj Zelezna Kapla: oddanih glasov 1404, od teh 468 slovenskih (389); sodni okraj Velikovec: oddanih glasov 6114, od teh slovenskih 985 (1051). Vseh slovenskih glasov je bilo oddanih 9868, leta 1921. pa 9869, izguba znaša torej en glas.

k Politika v uradu. V davčnem uradu v Velikovecu visi strankam na razpolago izdajalska »Koroška Domovina«. Tako so tudi v davčnem uradu uganjali agitacijo za volitve.

Štalserske novice.

p Sejmi v Gor. Radogni. Opozarjan na razglas županstva Gor. Radgone glede novih sejmov za živino in kramarsko blago.

p Prijet ropar. Svoječasno smo poročali, da je napadel neznan ropar na poti med Rušno in Poljanami pri Kezjem pos. Franceta Laha. Udaril ga je z dolgim nožem in ko je Lah poklical na pomoč soseda Franceta Grmška je tudi tega ropar pošteno obgrizel po rokah in pobegnul v šumo. Ropar je napadel Laha z besedami: Stoj in daj kar imaš, jaz sem Kristusov ravbar. Tega človeka je izsledilo orožništvo v Brežicah. To je neki Martin Ernestovšek iz Tromelja pri Brežicah, ki sedi v zaporu in čaka na prihodnjo poroto, kjer bo dobil za svojo nesramnost zaslužen plačilo.

Gospodarstvo.

Vlad. Pušenjak:

Gospodarstvo v državnih podjetjih.

(Konec.)

Največjo vrednost predstavljajo državne šume in rude v Bosni, Hrvatski in Sloveniji.

Izdatki za šume in rudnike v Bosni s Senjskim rudnikom vred znašajo nad 250 milijonov Din, dohodki pa nad 845 milijonov Din. Dohodki iz bosanskih šum in rudnikov bi se lahko podvojili, če ne potrojili, ako bi iste eksploatirali po nasvetih strokovnjakov. V Bosni je država lastnica premogovnikov v Kreki z elektrarno in opekarno, Ugljeviku, Bukinju, Majevidi, Zenici, Kaknju, Brezi, Banjaluki, Maslovarah, Mostaru, Suhači, rudokopa (železa) v Ljubiji, železarne v Varešu, solarne v Kreki in Siminom-Hanu.

Na Hrvaškem znašajo izdatki za šume in premogovnik v Vrdniku, 33,7 milijonov Din, dohodki pa 81,2 milijona Din. Izdatki premogovnika v Vrdniku samega so znašali 17,5 milijonov Din, dohodki pa 20,8 milijonov Din.

V Sloveniji obstoje državne šume in domene, šume verskega fonda (okrog Bleda in Radovljice), premogovnika v Velenju in Zabukovci ter cinkarna v Celju. Izdatki za vse šume in rudarska podjetja znašajo 26 milijonov Din, dohodki pa 33,4 milijone Din. Izdatki za oba premogovnika so znašali 22,7 milijonov Din, dohodki pa 27,4 milijone Din. Cinkarna v Celju je lani izkazovala izdatkov nad 9 milijonov Din, dohodkov pa nad 26 milijonov Din, sedaj pa, ko se je dala v zakup — izkazuje le 200.000 Din dohodkov. Za šume verskega fonda so proračunjeni stroški na 1,815.000 Dinarjev, dohodki pa na 5,107.000 Din. Državne šume in domene izkazujejo izdatkov 339.000 Din, dohodkov pa 615.000 Din.

V proračunu se nahaja rudarska šola v Celju in do sedaj še neustanovljena gozdarska šola v Mariboru. Za Slovenijo je radi obsežnega gozdnega gospodarstva nujno potrebna nižja gozdarska šola. Z ozirom na to, da obstoji poleg vseh vrst srednjih šol v Mariboru vinarska in sadjarska šola ter srednja kmetijska šola, bi bilo gotovo umestnejše, da se taka šola ustanovi v okraju Gornji Grad, v katerem je umno gozdarstvo zelo razvito, obstoji cvetoča lesna industrija in trgovina, splavarstvo ter bi gotovo zasebni interesi pospeševali na vse mogoče načine ustanovitev nižje gozdarske šole.

Največ dohodkov donajajo državni blagajni monopoli. Dočim so bili v prejšnjih proračunih izdatki in dohodki monopolov izkazani po posameznih pokrajinah, so v predložnem proračunu isti centralizirani tako, da se ne more več opozarjati na veliko razliko, katera vlada glede dohodkov iz monopolov v posameznih pokrajinah. Izdatki za monopolne predmete znašajo 1.006.850.000 Din in sicer: za sol 93,8 milijonov Din, za petrolej 31,9 milijonov Din, za kolke in vrednostne papirje 19,8 milijonov Din, za vžigalice 17,5 milijonov Din, za cigaretni papir 21,4 milijonov Din, za saharin 250.000 Din, za tobak 822,2 milijonov Din.

Dohodki iz monopolov znašajo 2.235,8 milijonov Din in sicer:

za tobak 1.530 milij. Din, za sol 289 milijonov Din, za vžigalice 162,6 milijonov Din, za petrolej 130 milij. Din, za cigaretni papir 99,5 milij. Din, za smodnik in dinamit 23,85 Din za saharin pol milijona Din.

Država ima poleg velikega števila majhnih posestev (trtnice, drevsnice, vzornih posestev) tri večja posestva in sicer Belje, Topolovec pri Sisku in Topčider. Izdatki za posestvo Belje (nekadaj last nadvojvodje Friderika) znašajo 144,5 milij. Din, dohodki pa 169,6 milij. Din. Izdatki posestva Topolovec znašajo 6,2 milijona Din, dohodki pa 6,6 milij. Din. Izdatki posestva Topčider so preračunani na 1,073 milij. Din, dohodki pa na 1,4 milij. Din. Dohodki teh posestev so mnogo prenikzi.

Poleg raznih manjših gospodarskih podjetij je država lastnica treh tiskarn v Sarajevu, Cetinju in Belgradu in tovarn svile v Pančevu, Novemgradu i Turški Kaniži. Skupni izdatki vseh tiskarn znašajo 28 milij. Din. Dohodki tiskarne v Belgradu znašajo 26,8 milij. Din, tiskarne v Sarajevu pa 7,2 milij. Din.

Tovarne svile izdatki znašajo 24,2 milij. Din, dohodki pa 32 milij. Din. Gotovo bi bil dohodki teh dobičkanosnih podjetij mnogo večji, ako bi bila v rokah zasebnikov.

Izhod v nemškem denarnem gospodarstvu.

K vsej nesreči, ki je prišla v zadnjih tednih nad Nemčijo, se je pojavil še zastoj v preskrbi z denarjem; ljudstva se je polastila velika vznemirjenost, ker je zastoj v preskrbi z denarjem naenkrat zavrl ves gospodarski promet. V prvi vrsti je to krivda vlade, in sicer zlasti zato, ker niso znali pravočasno operirati s tehničnim aparatom. Le prav malo previdnih trgovcev si je po propasti marke oskrbelo denarna sredstva za izplačilo plač in mezd. Večino obratov in vso industrijo je pa razvoj presenetil.

Državna banka pravi, da bi bilo moralo državno finančno ministrstvo bolj hiteti z izdajo rentne marke, ker pri najboljši volji

Urednik: Njegovo eksclenco je ravnokar hudič vzeli! (S patosom.) Na mojo osebo željol

Meta (se smeje vrže v fotelj in si prižge cigareto; nato z resno-prezirljivim pogledom): Triumf hlapčev! Sram te bodi, doktore!

Urednik (fej sikne v obraz). Molči — ti — sladka kanaličica! — in nikar me vedno ne izzivaj. On je brez mene ničla. In jaz sem svoboden mož.

Meta: Moški ni nikdar svoboden, svobodna je samo ženska.

Urednik: Svobodna dekla p. n. gospoda soproga kajpak! Le vdaj se za Njegovo Eksclenco, ako te namreč blagovolji marati.

Meta: Bedak ljubosumni! Če se bom sploh kdaj omožila, bom vzela macedonskega pastirja. Jaz sem dosledna Jugoslavenka-demokratinja.

Urednik: Potem imaš samo eno izbijo: bosanskega muslimana, ta ni ne Srb ne Hrvat ne Slovenec. Ideal Jugoslavena, haha!

(Meta cepeta nervozno z nožico. — Iz temnega ozadja se je počasi izločil hudič — eleganten, bled, lep gospod.)

Hudič (se jej pokloni): Čital sem, gospodična, vaš prekrasni podlistek o jugoslavenkem vzor — možu, to visoko pesem Slovenke na Slovenca... in dovolite, da položim vedno vdano srce pred vaše dražestne noge. Vi ste moj ideal slovenske

plač in izdatkov ne more več kriti s papirno marko, in če je natisnejo še toliko milijard. Treba je samo za en teden natisniti toliko bilijonov, da jih ne zmore niti najboljši aparat. Ministrstvo pa zvrta krivdo na banko itd. Državna banka more natisniti na dan potom državne tiskarne samo 400.000 bilijonov, če tiska prav velike bankovce in če delajo delavci ponoči in podnevi.

Boljše je postalo šele 27. oktobra, koji dan pomeni važen korak na potu ozdravljenja nemških financ. Državna banka je bila preskrbela velebankam zadostne množine bankovcev na zlato posojilo in so jih onega dne začele že občinstvu izdajati. Bankam izročena vsota je bila precejšnja, 100.000 dolarjev, oziroma 6500 bilijonov papirnih mark, po kurzu tistega dne. Občinstvu so dali možnost hitre preskrbe z novim denarjem na ta način, da so izdali predvsem manjša nakazila, na 1 dolar, na polovico, četrtino in desetino dolarja. Industriji in bančniki se posvetujejo obenem o izdaji industrijskega zasilnega denarja, občine so začele izdajati lastni zasilni denar v velikem obsegu. Mesto Berlin je izdalo za tri milijone zlatih mark denarja s stalno vrednostjo; četrtina dolarja je zlata marka. Pravtako je izdala zveza berlinskih kovinarjev lasten denar trajne vrednosti, po 25 in 50 centov, t. j. četrt in pol dolarja. Tako si vsak pomaga, kakor si more. Delavci zahtevajo sedaj povsod plače na zlati podlagi. Zlata valuta je edina oot k rešitvi.

Kakor vihar divja sedaj v Nemčiji vojska za snovjo, za nečem, kar se da prijeti. Najvažnejše življenjske potrebščine se ne dajo kriti več s papirno marko, beseda milijarda nima nobenega pomena več. Veliko obratov je delo ustavilo ali pa omejilo, armada brezposelnih raste, nezadovoljnost povsod, nemiri povsod. Zima prihaja in z njo lakota in mrz. Morebiti bodo omenjena sredstva samopomoči bodo vsaj malo ublažila.

g Priglasitev žrebcev k licencovanju. Lastniki žrebcev, ki nameravajo v prihodnji plemenitni dobi, to je v letu 1924 svoje žrebce vporabljeni za plemenitev tujih kobil in stanujejo v mestnem okrožju ljubljanskem, naj te žrebce najpozneje do 10. decembra 1923 priglasijo pri mestnem gospodarskem uradu v Ljubljani. Priglasil naj se pismeno ali ustno in naj se obenem naznani ime in bivališče žrebčevega lastnika, pasma in rod, starost in barva. — Za žrebce toplokrvnih pasem pod 4 leti in za mrzlokrvne žrebce pod tremi leti se ne dajejo dopustila. — Kdaj bo licencevalna komisija pregledovala žrebce in dajala dopustila, se svoječasno razglasi.

g Državne finance. Po podatkih generalne direkcije računovodstva je prišlo v teku meseca junija 6195 milijonov dinarjev dohodkov. Izdatki so v istem mesecu znašali samo 578.8 milijonov. V 11 mesecih finančnega leta 1922-1923 so državni dohodki presegali za 359 milijonov izdatke. Ker pa pridejo zraven še izredni in naknadni krediti v znesku 1200 milijonov, izkazujejo faktično državne finance skoro 1 milijardni deficit.

g Žitni trg. Na novosadski borzi notirajo žito sledeče cene: pšenica 320—330 Din, oves 232.50 Din, koruza 275 Din, beli fižol 530 Din, pšenična moka št. >0< 525—535 Din, št. >6< 370 Din. Tendenca mirna. — Na zagrebški blagovni borzi pa sledeče cene: pšenična moka št. >0< 535 Din, koruza 245—255 Din, oves 250 Din. Tendenca nespremenjena.

g Carinski dohodki v prvi desetini oktobra so znašali 59 milijonov dinarjev napram 42 milijonem v istem času lanskega leta.

g Ujedinjena banka v Belgradu. Kakor poročajo, je pri polomu Ujedinjene banke udeležena tudi ljubljanska Kreditna banka, ki je zastopana v upravnem svetu. Angažirana je za 10 milijonov dinarjev. Istotako je udeležena tudi Narodna banka. Polom Ujedinjene banke se pripisuje lahko umni voditvi poslov in v Belgradu bo radi tega oškodovana cela vrsta bank in drugih podjetij.

g Mednarodni sejem v Lyonu. V Lyonu se bo vršil mednarodni vzorčni sejem od 1. do 16. marca 1924. Okrožnica uprave sejma s pogoji za razstavljalce je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

g Povišanje tarifov na Madžarskem. Radi rastočega deficita so se tarife na madžarskih železnicah 1. t. m. zvišale za 60 odstotkov za osebni promet.

g Železniški tarifi v zlatu v Nemčiji. Danes bo pričela uprava nemških državnih železnic obračunavati osebne in blagovne tarife v zlatu.

g Nemška marka propada dalje in je dolar zopet narasel od 72 na 130 milijard.

g Konjunktura v Ameriki. Eno izmed največjih ameriških podjetij United States Steel Corporation bo izplačalo za tromesečje letos ekstradividendo, ki je sicer malenkostna, a kaže na dober potek konjunktura.

BORZA.

Curih, 3. novembra. (Izv.) Holandija 217.75, New York 563.25, London 25.09, Pariz 32.25, Milan 24.95, Praga 16.45, Pešta 0.00305, Bukarešt 2.70, Belgrad 6.58, Sofija 5.20, Dunaj 0.0079 $\frac{1}{4}$, avstr. krona 0.0079 $\frac{1}{2}$.

Manifestacije za Primorje

Bled, Ob priliki dobro uspele uprizoritve »Naša kri« 28. oktobra, je g. dr. Benedetto živo orisal nekulturo in barbarsko postopanje Italijanov napram Slovence. Vse ljudstvo, ki se je zbralo tudi iz okolice, je ostro protestiralo proti nezaslišni krivici zoper slovenski jezik in kulturo.

Občinski odbor v Senčurju pri Kranju je v svoji seji dne 28. oktobra soglasno izrazil svoj odločen protest proti zatiranju narodnosti in kulture Slovencev v Italiji.

Ljubljanske novice.

Ij Plače mestnih delavcev. Iz krogov mestnih delavcev smo prejeli: »Slovenski Narod« poroča, da je vložilo »Društvo ljubljanskih hišnih posestnikov« na pokrajinsko upravo »energičen in obširen protest zoper nezaslišano povišanje plač in draginjskih doklad mestnim delavcem in cestnim pometaçem«. Mi, ubogi mestni delavci in mi, zaničevani cestni pometaçi, se res ne zavedamo, s čim bi se bili gospodom hišnim posestnikom tako zamerili, da nam ne privoščijo tistih kronik, ki nam jih je dovolil sedanjí občinski svet in sicer dovolil ne zastoj, ampak kot pošteno nagrado za našo pošteno delo. Naše skromno mnenje je, da je vsak delavec vreden svojega plačila in tisti, kdor ceste pometaja in požira dan za dnem cele kupe nesnage v svoja pljuča, že celo zasluži pošteno in zadostno jed in vsaj snažno stanovanje, da ga jetika ne zruši v prezgodnji grob. Mi vemo, da mnogo ljudi prejema za svoje delo manjšo plačo kot jo prejemo mi. Vprašamo pa: Ali je to socialna politika, če človeku brez kravate dam kravato, ki sem jo vzal drugemu? Mi nismo nikomur nevoščljivi in želimo vsakemu njegovemu delu primerno plačilo, smatramo pa za zelo protisocialno tako načelo, ki pravi: »Če nimam jaz, pa še Tebi ni treba imeti!« Tako mislijo le ljudje neplemenitih src. Upamo, da bo pokrajinska uprava imela za poštene delavce in če so to tudi le navadni cestni pometaçi, več srca in pokazala več socialnega čuta in več pravilnosti kot pa ljudje, ki gledajo v nas le zaničevano žival, za katero naj bi bilo vse dobro. — Delavci imajo prav. Dolžnost občine je, da svoje delavce poštene plača. Če pa država svojih ljudi ne plača, zato vendar ni treba stradati tudi še mestnim in uslužbenem! Naj bo sit vsaj eden, če že ne moreta biti oboje.

Ij Težka nesreča. Dne 3. novembra ob pol 9. zjutraj se je pri stavbi enonadstropne hiše na dvorišču Trboveljske premogokopne družbe na Miklošičevi cesti št. 11 zgodila velika nesreča. Med zidanjem se je porušil na eni strani staveb v dolžini 10 m glavni še nedodelani zid, ki je padel na zraven stoječi oder, na katerem je delalo 5 zidarjev, ki so padli 8 m globoko na tla. Ponesrečene zidarje so hitro izvlekli iz kupa opeke, tramov in desk in so jih odpeljali z rešilnim vozom v bolnišnico. Na srečo poškodbe niso težke: 40 letni Ivan Sankovič iz Krtine trpi na bolečinah v hrbtenici in je ranjen na glavi; v Sp. Šiški stanujoči 26 letni Matija Ketiš je poškodovan na rokah; 72 letni Gregor Remš iz Krtine je poškodovan na desni nogi; 25 letni Fran Šebenik iz Notranjih goric je poškodovan na desni roki in 21 letni Miha Zrimšek iz Bizovika je poškodovan na glavi. Zadnje čase je bilo v Ljubljani več nesreč pri stavbah. Ne bi se mogel mestni stavbni urad za take nesreče malo več interesirati — preden se zgojde?

Ij Višji prosvetni tečaj (pri uršulinkah) se prične v ponedeljek 5. t. m. ob 6. uri 15 min. Predavata vseuč. prof. dr. Ehrlich in gimnazijski prof. dr. Capuder. Prvi prične svoj cikel »Najaktualnejša poglavja iz apologetike«, drugi pa cikel »Dinamika v zgodovini«. Slušateljce se še vedno lahko vpišejo. Bo obilo zanimivosti in vredno, da vsaka inteligentnejša dama žrtvuje čas in malenkostni honorar za — dobro in nji koristno stvar!

Ij Provo letošnje predavanje »Stolne Prosvete« bo, kot že objavljeno, jutri, ponedeljek zvečer ob 8. uri v družbeni dvorani v Križankah. Snov prvemu predavanju je izbral gosp. predavatelj prav srečno, zato ne bo nikomur žal, da se je udeležil tega predavanja.

Ij Somišljenike opozarjamo na družabni večer, ki ga priredi ob svoji 15 letnici Šentpetersko prosvetno društvo danes ob 19 tih v dvorani Rokodelskega doma. Na sporedu je petje (>V Korotan«, >Ples kralja Matjaž«, >Koncertno kolo«), šaljiv prizor >Zaklad«, deklamacije, srečolov z lepimi dobitki in šaljiva pošta.

Ij Krokova mladina. Vsem članom in članicam naznanjamo, da se uprizori zopet »Miklova Zala« in se vrši prva skušnja v ponedeljek, dne 5. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih na Starem trgu št. 2, I. nadst. — Prosmo vse tiste, ki so sodelovali pri igri, da se skušnja gotovo udeleže.

Odbor.

Ij Franciškanska prosveta priredi prihodnji terek ob 8. uri zvečer svoje redno predavanje. Govori g. urednik Fr. Terséglav.

Ij Rokodelski dom. V ponedeljek dne 5. novembra bo predaval v dvorani Rokodelskega doma prof. dr. Josip Jerše. Predavanje se prične točno ob 8. uri zvečer. Vstop prost. Po predavanju je

sprejem novih članov. — V četrtek, dne 8. nov. ob pol 8. uri zvečer se prične tečaj za obrtno tehnično risanje. Članí, ki se ga žele udeleževati, imajo priliko, priglasiti se še v ponedeljek, po predavanju.

Ij Občni zbor ljubljanske kmetijske združnice se vrši danes, v nedeljo, 4. novembra 1923 ob desetih dopoldne v dvorani Kmetijske družbe, Turjaški trg št. 3-I. z običajno predpisanim dnevnim redom; na kar opozarjamo vse udeležence točno udeležbe.

Ij Večerni kuharski tečaj za boljšo kuho na dr. Krekovi kuh. gosp. šoli se prične v ponedeljek, 5. t. m. ob 6. uri zvečer.

Ij Polje v Krekovi prosveti. Krekova prosveta v Alojzjevišču (Poljanska cesta št. 4) vabi vse žene in dekleta, ki imajo veselje do lepega pečenja in se ga žele učiti, k vaji v sredo 7. novembra ob 8. uri zvečer — K udeležbi vabi odbor.

Ij Družba sv. Elizabeta v Ljubljani. Osrednji svet družbe sv. Elizabeta ima redno mesečno sejo prihodnji terek, dne 6. novembra ob 5. uri popoldne (Jugoslovanska tiskarna). Ker je predmet posvetovanja aktualen in važen, je obilna udeležba potrebna. Vse konference se nujno pozivljajo, da pošljejo zastopnice. Ne pozabite!

Ij »Mlinar in njegova hči« se uprizori na splošno željo občinstva še danes v nedeljo točno ob 8. uri zvečer na Ljudskem odru. Občinstvo se opozori, da se ta igra letos ne bo več ponavljala. Predprodaja vstopnic danes dopoldne od 9.—12. ure in popoldne od 3. ure naprej do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra.

Ij Oder Krakovo-Trnovo, Kolesijska ul. 1. Danes ob pol 8. zvečer »Mlinar in njegova hči«, žaloigra v petih dejanjih. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Ij Pisarna Prvega društva hišnih posestnikov in Pokrajinske zveze društva hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani se je preselila v Sodno ulico št. 4, pritličje (Vodnikova hiša), kjer se uraduje izključno od 4. do 6. ure popoldne.

Ij Polleljaska kronika. V »Glasbeni Matiči« je bil ponoči od petka na soboto ukraden pisalni stroj sistema »Remington« model X. Stroj je vreden 20.000 kron. — Odvetniku dr. Ivanu Lovrenčiču je bila v neki kavarni ukradena zimska suknja »Reglan« zelenkaste drap-barve in silva športna čepica. Škoda znaša 13.400 K. — Kolo znamke »Styria« vredno 7000 kron je bilo ukradeno gospodu Francu Skubicu.

Ij Špeh in prt nazaj! Včeraj dopoldne od 9. do 10. ure je izginilo z mlekarkega vozička, ki je stal pri »čevljarskem« mostu — pod Trančo — 3 kg špeha in velik rdeč namizni prt. Voziček nosi črki H. S. Oseba, ki je tatvino izvršila, ni ostala neopažena — saj je stal v bližini stražnik. Da ne bo imela sitnosti, naj ukradene stvari sama prinese ali pošlje v trgovino zlatarja Čuden-Selovina, in sicer tekem dveh dni.

Ij Opozarjamo na oglas g. Leop. Rijavca, ki je otvoril nov modni krojaški salon v palači »Vzajemne posojilnice«.

Ij Opozarjamo, da se je tvrdka I. Maček, stara, priznana solidna trgovina z oblekami, preselila v hišo Pokojninskega zavoda na Aleksandrovi cesti 12, kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah. 6358

Neveljavnost pravoslavnih porok ločenih.

Zadnje čase se je zgodilo več slučajev, da so sodnijsko ločeni katoliški zakonski prestopili v pravoslavno cerkev in se novič poročili z drugimi, ki so tudi prestopili v pravoslavno cerkev. Deželno sodišče v Ljubljani se je nedavno pečalo z enim takim slučajem. Meseca aprila letos se je sklenil med X. in Y. v pravoslavni cerkvi v Ljubljani zakon. Deželno sodišče v Ljubljani je razsodilo, da je zakon neveljaven in sta to neveljavnost zakrivila X. in Y.

Dejanski stan je tak-le:

X. se je poročil meseca julija 1910 z A. v župni cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani po rimskokatoliškem obredu in sta bila oba zakonska ob času sklepa tega zakona rimskokatoliške vere. Meseca aprila se je s sklepom okrajnega sodišča v Kamniku ta zakon vsled sporazumno podane prošnje in na podstavi povedbe zakoncev, da sta se glede imovine in prehrane dogovorila, ločil od mize in postelje.

X. se je poročil meseca aprila 1923 z Y. v pravoslavni cerkvi v Ljubljani, dotim žena prvega zakona A. v Ljubljani še živi. X. navaja, da že 12 let ni govoril s prvo ženo, se za njo ni nič brigal, pač pa je pred sklepom drugega zakona prestopil v pravoslavno cerkev, da je bil — krščen (v drugi?) v pravoslavni kapelici vojašnice vojvoda Mišiča v Ljubljani, vložil je potem tožbo proti svoji ločeni ženi in je višji duhovski sud v Sremskih Karlovcih njegov prvi zakon razveljavil in dovolil sklenitev drugega zakona. Predlagal je, da naj se drugi zakon, sklenjen z Y., izreče veljavnim. X. je zaprosil pri pokrajinski upravi Za Slovenijo za pozakonitev mesca septembra 1923 od Y. rojenega otroka. Pokrajinska uprava je doposlala omenjeno prošnjo sodišču v svrhu razsodila glede veljavnosti zakona v smislu § 94 občega državlanskega zakona.

V razlogih sodbe navaja deželno sodišče v Ljubljani:

Nesporno je in potrjeno po poročni listini, da je X. sklenil kot katolik po predpisih rimskokatoliškega obreda zakon rimskokatoliškega izpovedanja pripoznavajoč še sedaj živečo A., da je pa sklenil mesca aprila 1923 v pravoslavni cerkvi v Ljubljani drug zakon z Y.

Temeljno določa § 111 o. d. z., da se more več veljavnega zakona med katoliki ni razdreti samo s smrtjo enega zakonskega druga, zakonski predpis § 62 o. d. z. pa da sme biti mož hkrati oženjen le z eno ženo in žena omožena le z enim možem. L. tedaj bi bila veljavnost drugemu zakonu pripisovati, če bi se dokazalo, da žena prvega zakona več ne živi, kateri slučaj bi pomenil razrušitev prvega zakona.

Ker sta torej potrjena zakonski zakonček katoličanstva in dejstvo, da žena prvega zakona A. še živi in je ta zadržek javno pravnega značaja, ki povzroča neveljavnost drugega zakona, je gornji izre utemeljen ter je pripomniti, da na tem prav nič ne more priti v poštev od X. za trjevana okolnost, češ da je pred sklepom drugega zakona prestopil v pravoslavno cerkev in da je »baje« višji duhovni sud v Sremskih Karlovcih prvi zakon razveljavil, ker je edino pravno veljavno uporabljati za predmetni slučaj navedena zakonska predpisa.

Ker sta X. in Y. vedoma to neveljavnost zakrivila, imata v smislu § 1 zakona z dne 2. februarja 1909 drž. zakon nerazdelno povrniti branitelju zakonske vezi stroške.

Tako sodba ljubljanskega deželnega sodišča. Po mnenju uglednih juristov obstoja tudi možnost, da se bo moral X. zagovarjati pred sodiščem zaradi bigamije. V enakem slučaju je namreč neki mož v kazenski preiskavi radi bigamije na ovadbo svoje prve žene.

Iz slovanskega sveta.

RADOSTNE VESTI IZ LUZIC

O današnjih težkih odnošajih na Nemškem, ko vse časopisje silno trpi zaradi gospodarske krize, tako da jih je že večje število prenehalo izhajati, prihajajo iz slovanske Lužice veseli glasovi.

Glavno glasilo Lužičkih Srbov »Srbski Nowiny« so povečale format, izboljšale opremo in razširile obseg.

Iz prvotnega ljudskega (nepolitičnega) tednika se je razvil l. 1848 politični tednik ki ga je urejal do svoje smrti zavedni Slov. J. A. Smolir.

Po njegovi smrti je prevzel uredništvo »Novin« njegov sin Marko, ki jih ureja danandanašnji.

»Srbske Novine« so srečno prebile svetovno vojsko in po prevratu so postale dnevnik najmočnejša opora v boju srbskega naroda za svobodo lastne kulture.

»Srbske Novine« imajo danes 7000 stalnih naročnikov in ako pomislimo, da so Srbi po veličini poljedelci, je to število vsakega častno za lužičke Srbe in značilno za njih kulturni napredek.

»Srbske Novine« so danes največji in najbolj razširjeni časopis v Lužici vobče in prinajbolj tudi uradna poročila, a se ne morejo njimi meriti niti lužički (mestni) nemški časopisi.

Nalogo »Srbskih Novin« za Doljno Lužico izvršuje »Srbski Časnik« (založen v l. 1848), ki je med vojsko prenehal izhajati, po prevratu pa zopet vstal v lepši in večji opremi. Njegov večletni urednik je bil Gustav Švela. Danes ga ureja dolnelužička pesnica Milica Witkojic. Glasnik srbske narodne zavesti delajo z vso vnemo za to, da bi se ta list pretvoril v dnevnik.

Za versko vzgojo skrbita evangeljski časopis »Misioniski Posole« in »Pomagaj Bogu« ter za katoličane (15.000 izvodov) »Katholski Posole«, tiskane v latinici. Ta list se prištev med najboljšje lužičke časopise vobče.

Glasilo Zveze lužičkega dijaštva je polmesečni »Srbski Student«, ki izhaja v latinici kot priloga »Srbskih Novin«.

Leposlovna srbska revija je četrtletnik »Lužica«, kjer se zbira okoli glavnega urednika in pesnika Jožefa Novaka vsa literarna lužička občina. S svojim slovanskim pregledom spada k najboljšim slovanskim časopisom.

Arnost Muka, znani rodoljub in slavist (strokovnjak za študij polabskih Slovanov) ureja in izdaja znanstveno revijo »Časopis Mačić Serbskij«.

V navedenih časopisih je lahko proučiti bogato lužičko literaturo, dela duševnih velikankov Zeflerja in Čišinskega, ki sta doslej tako malo znana samo radi tega, ker sta sinova po številu majhnega naroda.

Prosveta.

Dr. Joža Glonar

Knjižne redkosti.

Po našem dnevnem časopisju je šlo zadnje dni dvoje notic, ki sta govorili o knjižnih redkostih. Vsebinska teh dveh notic in kar je z njima v zvezi, kaže, da gledate teh stvari pri nas še ni pravih pojmov in da bo trajalo še precej časa, predno bomo zna-

lj s knjigami pravilno ravnanje. Pokazalo se je tudi tukaj, da je knjiga prav svojevrsen objekt, pri katerem se človek, ki ima opraviti z njo, prav jasno pokaže s te ali one strani. Knjiga je kakor luč: enemu sveti v temi, toda nase vleče in vabi tudi različne mrčes, ki ni otrok luči —

Jasno je pred vsem vsekakor dvoje: zahtevati za izvirno izdajo Valvazorja, sestavljeno iz štirih različnih garnitur, izmed katerih je vsak zvezek tako defektan, razbit in raztrgan, kakor da so se z njim igrali nerazsodni otroci. v današnjih časih kar celih 9000 (devet tisoč!) dinarjev, ni prav nič drugega, ko samo predrzen atentat na bogate žepke naših knjigoljubcev. Draga pa je v sledečem: v antikvarškem poslu velja danes — in ne od včeraj! — kot najprimitivnejša zahteva trgovske dostojnosti, da se ponujajo samo polni in dobro ohranjeni izvodi. Vsak, tudi najmanjši defekt se v ofertir natančno navede; ta skrupuloznost gre celo tako daleč, da navajajo do sto tisoč! antikvarji celo take »defekte«, kakor je n. pr. podpis kakega prejšnjega lastnika na naslovni strani! Kak bi moral po vsem tem biti izvod Valvazorja, ki ga naš antikvar brez vsake opazke ponuja javnosti ne samo v časopisnih noticah, ampak celo na posebnih plakatih!! In kaj naj rečemo k dejstvu, da priporoča »kompletno« serijo nekega slovenskega literarnega lista, kateri pa se na prvi pogled pozna, ne samo, da ni kompletna, ampak da je naravnost defektal! Izobraženo slovenska javnost — in k tej se vendar antikvarji s takimi ponudbami obračajo — bo tak primitiven atentat na njeno razsodnost smeje odklonila.

Drugo plat našega razmerja do knjige kaže notica, v kateri skuša mariborska študijska knjižnica »potom javnosti zbrati 3000 (tri tisoč!) dinarjev, da bi si lahko nabavila neko »knjižno redkost!« Može, ki so to notico spravili v svet, so s tem samo pokazali, da ne vedo, da so naloge takih provincijalnih knjižnic vse kje drugje, samo ne v kupovanju dragih knjižnih redkosti, ki ostanejo pri njih samo brezplodne kuriozitetne. Vse s' upaj, kakor tudi pojavi na privatnem antikvarnem knjižnem trgu, pa nam je dokaz, da si je naša javnost še premalo na jasno, kaj knjižna redkost prav za prav je in v čem je njena cena.

Redkost kake knjige lahko izhaja sama po sebi iz najrazličnejših virov. Redke so pred vsem knjige, ki so se tiskale v malih nakladah, recimo, da vzamemo primer, ki nam je blizu, debela Jensenova knjiga o Gunduliću, ki je bila natisnjena samo o 111 izvodih. Ali knjige z večjo naklado, ki pa niso zbudile iz tega ali drugega vzroka v javnosti prave pozornosti ob svojem času, n. pr. pesniški almanah, ki sta ga izdala Lipe Haderlap in Ivan Hribar. Redke so knjige, ki so bile takoj zatrate, n. pr. 1. izdaja Cankarjeve »Erotike«, ali knjige, ki so bile natisnjene izven kulturne sfere, na katero so se obračale, n. pr. Zofke Kvedrove »Misterij žene«, ki se je pred triindvajsetimi leti razgrnil v Pragi. Redke so knjige, ki so izhajale v zvezkih, n. pr. Geršakove »Čitavnice« edini letnik itd. itd. Redke so nazadnje knjige in tisk, ki a priori niso namenjeni za to, da bi se shranjevali, ampak samo da služijo neko dobo, po kateri postanejo vsled zastarelosti neporabne, n. pr. koledarji, adresarji, šolske knjige itd.

Ta redkost, ki je ogromni večini tiskarskih produktov naravnost usojena, pa dobi svojo čisto posebno noto tedaj, kadar postane opažena. To se lahko zgodi iz najrazličnejših vzrokov: ali se kdor koli zanima za vsebino dotičnega tiska ali pa za postranske okoliščine, ki so z njim v zvezi. Če le ta opaženost redkosti dá dotičnemu tisku tudi materialno vrednost. Samo dejstvo redkosti je popolnoma brez pomena: ena največjih redkosti so danes redno stari velikonočni spovedni listki enklavške fare iz pretečenega stoletja. Ce-

ne pa nimajo absolutno nobene, dokler si kedo ne vtepe v glavo, da mora imeti kak eksemplar iz določenega leta, ali mogoče celo serijo par desetletij! Ceno bodo kmalu dobila natisnjena letna poročila naših hranilnic in posojilnic, ki jih niti zavodi sami ne shranjujejo; brez njih pa bo večkrat naravnost nemogoče podati točno sliko zgodovinskega razvoja našega narodnega gospodarstva!

Čas sam popolnoma naravno povečuje redkost knjig; čim starejša je knjiga, tem vočja je verjetnost, da je redka. Toda iz vsega, kar smo dosedaj razložili, izhaja dejstvo, da starost sama po sebi tudi knjigi še ne daje nobene materialne cene. In ravno to prepričanje je med občinstvom najbolj vkoreninjeno. Kolikokrat mora n. pr. nastavljenec kake večje javne knjižnice z bridkostjo v srcu gledati, kako ugasnejo na obrazu kakega siromaka zadnje nade pred njegovo kruto, toda resnično besedo: »Dragi moj, Vaša knjiga je res stara, celo zelo stara, toda vrednosti nima prav nobene!«

Pri nas Slovencih izhaja redkost knjig tudi iz zgodovinskega dejstva, da se niso nikjer na enem mestu sistematično zbirale; raztresene so po javnih knjižnicah v Trstu, Gorici, Ljubljani, Celovcu, Gradcu in Dunaju. Kdor hoče videti pri nas danes popolno zbirko knjig Mohorjeve družbe, to tako izrazito slovenske publikacije, mora iti v — Celovec! Rapidna rast naših kulturnih potreb s svoje strani tudi mnogo pripomogla k redkosti razmeroma mladih slovenskih publikacij. Danes so redke knjige, ki so jih ob svojem času založniki in pisci boječe dali v mali nakladi med svet, n. pr. Krekov »Socializem!« Vojna sama je to redkost povečala, ker je velike množine slovenskih knjig ali uničila ali pa konsumirala, in ker je par let naše založništvo sploh bilo zaostalo. Povojne razmere pa so dale našemu antikvarnemu trgu še prav posebno noto: stalna težnja imovitih krogov, da spremenijo labilne številčne vrednote bankovcev v stabilnejše vrednote blaga, je davno osvojila že tudi naš knjižni trg. Danes je slovenska knjiga, posebno starejša, ravno tako že »blagoc«, kakor drugod n. pr. zlato ali dragocenosti. Res da ima ta pojav tudi marsikaj slabega v sebi, toda dejstvo je, da je zanimanje za slovensko knjigo zanesel tudi v imovite kroge, kjer ga prej ni bilo v toliki meri. S tem je naša knjiga kot kulturni faktor mnogo pridobila na svoji učinkovitosti. Za nas nov povod, da pozorno zasledujemo vse, kar se vrši okoli naše knjige; ta pozornost pa mora biti v enaki meri obrnjena na one knjige, ki grejo v tisočih dan na dan med svet, kakor tudi na naše »knjižne redkosti«. Vedno nam je še namreč potreben kak Knigge, ki bi nam napisal »Občevanje s knjigami!«

»MLADIKA.«

»Mladika« je naš edini mesečnik, ki se drži predvojnih navad: redno izhaja. Enajsta številka je izšla in je po vsebini in opremitvi vredna vrstnice prejšnjih. V leposlovnem in poljudnoznanstvenem delu z zanimanjem zasledujemo povest »Knez Sereberjanec« v lepem Benkovičevem prevodu, ki si je osvojila na tisoče čitateljev in čitateljic, tako dr težko čakajo prvega v mescu, ko jim pošta dostavi list. Staroindijska »Savitri« — visoka pesem zvestobe — je kakor nalašč za naše čase, da kliče v družine pravega duha, Narte Velikona z »Gospo Amalijo« in M. Malešič s prekmurskim motivom »Dvanajst plugov« zastopata našo originalno prozo. Likovič in Kavčič sta zapela vsak svojo pesem, polno novembraškega razpoloženja. Msgr. Steska nadaljuje svoj »Pregled naše umetnosti« z lepo reprodukcijo Ilvškove Sv. Družine, oltarne slike šentpeterske cerkve v Ljubljani. Podlogarjev zanimivi spis o »Roparjih na slovenski zemlji« je izostal, ker je v 10. številki splošni del zaključen; v podrobnosti se bo nadaljeval v novem letniku.

Ostale rubrike »Po okrogli zemlji«, »Gospodar in gospodinja« ter »Pisane polje« in »Zanke — uganke — meh za smeh« so tako pisano napolnjene in opremljene s slikami, da zadovoljijo vsakega, ki išče ravnopravnosti in se hoče informirati o tem in onem. Še sme ha ne manjka in uganke čakajo na reševalce, ki jim žreb odloči nagrado!

»Mladika« je že močno razširjena, a bi bila lahko še bolj, ker to zasluži. Kdor je še ne pozna, naj jo naroči že letos, ne bo mu žal! Uvodni roman ramreč v tem letniku še ni končan, z letošnjim letnikom pa uprava še lahko zaenkrat postreže. Gospodarjem in gospodinjam pa nadomestuje »Mladika« drage strokovne knjige, ki stanejo dosti več ko 70 dinarjev. Kdor ima »Mladiko«, pokaži jo sosedu in sosedinji, prijatelju in prijateljici in jih pridobi za naročnike. S tem koristiš njim in napraviš dobro delo za probujo in povzdigo slovenske kulture!

pr Anton Trost igra na svojem koncertu, ki ga priredi v ponedeljek, dne 5. t. m. med drugim tudi Brahmsovo sonato v f-molu. To skladbo je igral g. Trost na enem svojih dunajskih koncertov in kritik Walter Niemann piše v svoji knjigi »Meister des Klaviers« sledeče: »In tako se je uvrstil v pestro vrsto mnogih dunajskih pianistov, o katerih se zadnje čase mnogo govori, tudi Anton Trost, ki je izvrsten igralec Brahmas, ki se odlikuje po svoji velikopoteznosti in skrbni detajlni obdelavi, samozavestnem povdarlu in poetičnem smislu.« Brahmsova sonata bo ena glavnih točk ljubljanskega koncerta. Za koncert so vstopnice v predprodaji v Matični knjižarni in se vrši isti v dvorani Filharmonične družbe.

Ljudski oder.

Nedelja, 4. novembra: »Mlinar in njegova hči«. Začetek točno ob 8. uri. Ta igra se uprizoni poslednjič v tej sezoni. Predprodaja vstopnic danes od 9. do 12. ure dopoldne in popoldne od 3. ure naprej do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra. —

Narodno gledališče.

DRAMA.
Začetek ob 8. uri zvečer.
Nedelja, 4. novembra ob 3. popoldne POVODNI MOZ, mladinska igra, igrajo otroci mestnega liceja. — Ob 8. zvečer GOSPA Z MORJA. — Izven.
Ponedeljek, 5. novembra AZAZEL. — Red F.
Torek, 6. novembra zaprto.
Sreda, 7. novembra DANES BOMO TICI — Red B.
Četrtek, 8. novembra GOSPA Z MORJA. — Red D.
Petek, 9. novembra SMRT MAJKE JUGOVICA. — Red F.
Sobota, 10. novembra JUDIT — Red C.
Nedelja, 11. novembra ob 3. popoldne KARHOTETE. — Ljudska predstava ob 8. zvečer OSMA ZENA. — Izven. (Premijera.)
Ponedeljek, 12. novembra GOSPA Z MORJA. — E.
OPERA.
Začetek ob pol 8. uri zvečer.
Nedelja, 4. novembra PSOGLAVCI — Izven.
Ponedeljek, 5. novembra zaprto.
Torek, 6. novembra EVGENJI ONJEGIN. — Red D. (Vloga Onjegina poje g. Boris Popov. Spomin 30 letnice smrti I. Čajkovskega.)
Sreda, 7. novembra NOVELA OD STANCA — ZAPEČATENCI — Red E.
Četrtek, 8. novembra AIDA. — Red C.
Petek, 9. novembra NIKOLA SUBIC ZRINJSKI. — Red B.
Sobota, 10. novembra PSOGLAVCI. — Red A.
Nedelja, 11. novembra MIGNON. — Izven. (Premijera.)
Ponedeljek, 12. novembra zaprto.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja p. n. abonente, da poravnajo svoje obroke najkasneje do 12. novembra t. l. in sicer abonentje na uradniške izkaznice svoj B obrok, ostali abonentje pa svoj 2. obrok, da se izognejo nepotrebnim opominjevalnim stroškom.
V nedeljo, dne 4. t. m. vprizoni se v operi Kovačevičeva opera »Poglavci« v obilajni zasedbi. Drama pa igra ob 8. uri zvečer kot izven predstavo

»Gospo z morja« pri kateri gostuje ga. Marija Vera iz Beograda. Popoldne ob 3. uri pa igrajo otroci mestnega liceja mladinsko igro »Povodni mož«. Cene za to predstavo so razvidne iz letakov.

Cerkveni vestnik.

V Križankah danes zvečer ne bo rednega mesečnega shoda ondotne Moške in mladeniške Marijine družbe, ker bo v nedeljo dne 18. t. m. 2. glavni družbeni praznik in s tem spojeno cerkveno opravilo.
Kongregacija za učiteljice in kongregacija za gospodične pri sv. Jožefu v Ljubljani imata v ponedeljek dne 5. novembra ob četrti na sedem zvečer svoj redni shod.
Cerkev sv. Jožefa. Danes zvečer ob 6. uri pridiga z vsebino: Sreč Jezusovo, sladkost vseh svetnikov.

Orlovski vestnik.

Fantovski večer št. Jakobskega »Orla« se vrši v ponedeljek, dne 5. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih Prosvete. Ker je na dnevnem redu več važnih točk, zato se prosi brate, da se večera zanesljivo vdeležijo.

»Vigred«, št. 5-6. je izšla in se bo prihodnje dni razposlala. List se za tekoči letnik ne more več naročati. Vsa nova naročila se bodo odložila do novega leta, ko prične izhajati nov letnik. Obenem opozarjamo na »Vigredni tedenc«, ki ga naznanja pričujoča številka. Namenjen je agitaciji za »Vigred« (18.—25. novembra). — Nekateri naročniki še niso poravnali naročnine, čeprav so list naročili ali vsaj ne vrnilo, ko so ga dobili na ogled. Nujuo prosimo, da zamuljeno takoj popravijo.

Dijaški vestnik.

Društveni večer »Zarje« se vrši v torek, dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer v lokalni družtva. Spored društvenega večera je oni, ki je bil določen na zadnjem občnem zboru. Opozarjamo tovariše, da so društveni večeri obvezni! —

Turistika in sport.

Jutri nogometna tekma med rezervo »Hirijec« in 1. moštvo »Slovanec« ob 3. uri. — Juniorski »Hirijec« pa nastopijo proti rezervi »Slovanec« ob pol 2.

Polzvedovanje.

Zelen šal se je izgubil iz Ljubljane skozi Rožno dolino in Vič v Slavčovas. Najditelj ga naj odda proti nagradi v trafikli Dolžan v Rožni dolini.

Meteorološko poročilo.

Table with 6 columns: Čas opazovanja, Barometar v mm, Termometer v C, Vetrovna dirajenost v O, Nebo, vetrno, Padavine v mm. Data for 11/21, 11/7, and 11/14.

MIRIM. Kakšno čokolado je treba poskusiti, da prepričaš o njeni dobri kakovosti! MIRIM — MARIBOR. Deklo za vsa dela, ki zna tudi kuhati, SPREJMEMO pri manjši rodbini brez otrok. — Oglasiti se je pri KARLOVSKI CESTI št. 30, I. nadstr., od 8. do 10. ure dopoldne. 7071. Komerc. vodja lesne industrije, dosedaj zaposlen, išče primerno mesto v kaki tovarni ali podjetju, najraje kot vodja pisarne. — Pošlje poslati pod: »Dobra, zanesljiva« št. 1900« na upravo »Slovenca«. 6998.

Zahvala. Podpisani se najlepše zahvaljuje »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani za točno izplačano zavarovano vsoto. Ta domač zavod vsakemu posestniku prav toplo priporočam. — IVAN JERAJ, posestnik v Smedniku št. 1, Gorenjsko. 7067. Otroka v oskrbo VZAMEMO. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »OTROK«. 7076. Nekaj tovarniških delavk SPREJMEMO. Prednost imajo take, ki se razumejo nekoliko na šivanje. — TRI BUNA« F. B. L., Karlovska cesta št. 4, Ljubljana. 7062. Popolnoma samostojen knjigovodja - korespondent, vešč vseh pis. del, išče primerno mesto pri kakem večjem podjetju v Ljubljani. — Cenj. ponudbe pod »Trgovce 5555« na upravo lista. 6999. Kontoristinjo zmožno korespondence, stenografije (slov. in nemške) ter stroje-pisja ISCEMO za pisarno v Ljubljani. — Ponudbe pod »DOBRA MOČ 7070« na upravo lista.

KUPIM manjšo registrirno blagajno. — Ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod: »Registrirka 7020«. Krščanskomislečo žensko ISCEMO, ki bi vodila v društvu gospodinjki tečaj. — Pojasnila daje vsak dan od 11--2 ure ga. Golob, Prisojna ul. 1. Gostilno ISCEM v NAJEM, event. tudi KUPIM. — Ponudbe pod: »GOSPODINJA ZALEC 7065« na upravništvo »Slovenca«. Voznike išče mo za prevažanje OPEKE. — Polize se na DUNAJSKI CESTI št. 28. I. CERNE. 7084. KOVAČE sprejmejo pri industrijskem podjetju v Sloveniji. Ponudbe s prepisil spričeval je poslati na upravo »Slovenca« pod »Kovači 7060«.

Javna dražba. V torek, dne 6. novembra ob 2. popoldne se vrši prodaja starega POHISTVA na Dunajski cesti št. 9, II. nadstr., levo, 5. vrata. — Kupci vabljeni! 7039. Spedič uradnik izvežban v vseh poslih, knjigovodja in korespondent, želi službo premeniti. — Pisemne ponudbe pod: »Eksporn« na upravništvo »Slovenca«. 7000. Službe išče visokošolec za abiturientskim tečajem drž. trgov. akademije, tu. Nastopi takoj. — Ponudbe na upravo lista pod šifro: »TAKOJ«. 7080. Mlad trgovski pomočnik meš. stroke, vojaščine prost, vešč slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika, išče službo. Gre tudi za potnika, znan po južni Srbiji (Macedoniji). Nastop službe takoj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Mešana trgovina 6987«.

Prodajalko dobro izvežbano v električni stroki, takoj SPREJMEM. — Ponudbe pod: »A. Z. 7033« na upravo »Slovenca«. Zastopnika za ljubljanski okoliš ISCEMO za pisalni stroj »Torpedo«, tovar. Weilwerke, Frankfurt a. M. — Blago se daje po ugodnih cenah samo resnim reflektantom z gotovino. Ponudbe na »MATADORA«, Zagreb, Hlita broj 5. 7015. Prodajam: TRI OMARE za obleko, UMIVALNIK z marmorirano ploščo in vel. zrcalom ter DVE POSTELJI z modrocem. — POLŠE, Stožice št. 40 pri Ljubljani. 7024. Nova vila v Ljubljani, z vsem kompletnim 1. ortom, takoj prosta, na prodaj. Vašč se izve vsak delavnik od 1-2 na Aškerčevi c. 15, naspr. lek. Bohinc.

Svarilo.

Vsakogar, ki bi o meni razširjal lažnjive in obrekljive vesti, bom tožil in mu dal pred sodiščem priliko, prepričati se, da proti meni ni tekla nobena kazenska preiskava, nego samo poizvedbe; a tudi te je državno pravdnitvo ustavilo. Prosim, da se mi vsakega uznani, ki mi z neosnovano govorico krade čast.

FRANC GORJUP, delovodja tobačne tovarne.

»Električna Zadruga«

v ZAGORJU ob Savi razpisuje službo

elektromonterja

veščega samostojnega obratovanja vseh v lo stroko spadajočih poslov (nizka napetost, sekund. tok 220/380). — Prošnje je nasloviti na načelstvo do 15. novembra.

PRVORAZREDNA

frizerka in manikerka

za gospode, katera izdeluje event. tudi KITE, dobi takoj mesto. — Samo prvovrstne moči. — Ponudbe na BRANKO MRLJAK, Osijek 1., Desatičina ulica 20.

Svarilo.

Ker se širijo govornice, da so moje STRUNE in VIOLINE zato tako poceni, ker so vihrotapljene, opozarjam razširjevalce teh laži, da bom v vsakem konkretnem slučaju proti njim sodnijsko postopala. Cene so navzlic izborni kvaliteti zato tako nizke, ker mi vest ne dopušča previsokih dobičkov. Carinske deklaracije so vsakomur na razpolago. — MINKA MODIC, prodaja strun in glasb. potrebščin, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 1 (trafika nasproti Jugoslovanske tiskarne). 7069

Zamenjam elektro motor

1½ HP, za elektro-motor od 3 do 5 HP, event. KUPIM. — TRIBUNA F. B. L., Karlovska cesta št. 4, Ljubljana. 7061

Naprodaj je velika

TRGOVSKA HIŠA

v prostim lokalom in stanovanjem v prijaznem kraju na deželi za 1.400.000 K, ter manjše POSESTVO za 500.000 K. — Poizve se Sv. Jakoba trg št. 5. 7032

Otroški vozički, dvokolesa, mali motorji, šivalni stroji, pneumatika

po znižani tovarniški ceni: TRIBUNA F. B. L., Karlovska cesta št. 4, Ljubljana. 7063

ZAMENJAM STANOVANJE:

soba in kuhinja s stanovanjem v mestu: 2 sobi in kuhinja ali velika soba in kabinet. Kot nagrado plačam svoje stanovanje 3 leta naprej. — Ponudbe pod: »ZAMENJAVA 203« na upravo lista. 7078

Voz popolnoma nov, za samca ali za par, CENO NAPRODAJ. — Naslov: S. ROŽIC, kovač, BREZOVICA pri Ljubljani. 7087

Luksuzna gosposka soba

črna (hrastov les) radi odpotovanja NAPRODAJ — Poizve se pri upravi skladišča »BALKAN«, od 10.—12. in od 14.—16. ure.

Lesni trgovci!

Založil sem praktične tiskovine za prevzemanje različnega lesa, brez katerih ne more biti noben lesni trgovec. Tiskovine so v obliki knjig s kopirnim dvojnikom. Naroče se pri tvrdki RUDOLF ZORE & Komp., Ljubljana, Gledališka ul. 7/II. Sprejemem PROVIZIJSKEGA ZASTOPNIKA za prodajo teh knjig.

Kostanjev les

za tanin vsako množino kupujem stalno. Samo obvezne ponudbe z navedbo cene za franko vagon naklad. postaj je poslati na Rudolf Zoré & Komp., Ljublj.

Nov težak voz

(DIRA) zelo solidno delo, NAPRODAJ. Cena ugodna. — Naslov povedo v upravi »Slovenca« pod št. 7068.

Šivalne stroje

z 12. letnim jamstvom in IZGOTOVLJENO OBLEKO ter OBLEKO po NAROČILU kupite najceneje in najsolidnejše pri L. REBOLJ, KRANJ.

Vsled selltve NAPRODAJ

po ugodni ceni: DVE OMARI (zlasti za knjižnico) po 2 m široki, 3,20 m visoki in 45 cm globoki, nekaj POHIŠTVA in DVA KINO-APARATA »Ernemann, Dresden). Vprašajte pri upravi »Slovenca«, Jugos. tiskarna, spodaj. 7047

Lovski psi

1. ptičarka, 3 leta, varena, 2. ptičarka, 3 mesece, zbadljive dlake, rodovnik, in lovska trocevka 20 + 20 + 8, še nova, radi popusta lova, naprodaj. Vpraša se naj pri g. Kaiser, Selenburgova ul., Ljubljana. 7009

Na znanje!

»Lavretanske litanije M. B.« (takozv. »Semeniške«) se dobe po 3 Din izvod pri založ. J. SICHERL, org., Domžale 105.

Prodaj BUKOVA DRVA,

m³ po 120 Din, kakor tudi 1000 komadov PREKELJ ZA FIZOL, že pripravljene, po 0,75 Din. — Novi Vodmat št. 97 pri Zeleni jami. 7077

Stanovanje dobi

kdor kupi HIŠO, 2 parceli, v Mostah, 5 minut od tramvaja. Solnčna lega. Cena Din 125.000. — Vprašajte: Hinko Privšek, Mildošičeva cesta 18, I. nadstr. 7074

Prodaj kočijo

(kupe) na posestvu na Dolenskem. Naslov pri upravi pod št. 6930.

Malo posestvo

na periferiji mesta Ljubljane, 1 hiša: 3 sobe, 1 kuhinja, klet, hlev, shramba in 1 oral sveta; cena 100.000 Din. — Dyonadstropna HIŠA v sredini mesta (v stranski ulici), kupec dobi stanovanje, naprodaj. Cena 150.000 Din. Pojasnila daje: FRANC SCHANTEL, konc. realiteta pisarna, Ljubljana, Mestni trg 18/1 7086

Otvoritev mod. krojaškega salona

za gospode in dame Miklošičeva cesta, palača Vzajemne posojilnice, v IV. nadstr. Se priporoča LEOPOLD RIJAVEC.

Peki

»Diamant« Fabrikat Hauser & Sobotka, Beč-Stadlau, 25 letno najbolje pekarsko sredstvo predvojne kakovosti dobite zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo

Eduard Dužanec, Zagreb.

Strossmayerova 10. — Brzjavni naslov: Diamant, Zagreb. **Pozor!** Čuvajte se potvoren bodiš v prabihli tekočini. — Zahtevajte samo originalni Diamant.

Pozor mesarji!

Pitane VOLE in KRAVE I. vrste dobite vsak dan po najnižji dnevni ceni v bližini Mestne klavnice. BOSANCI.

Pile, rašpe

nosekava Ivan Figar, pilarna Ljubljana Hrenova ulica št. 19.

Snažno sobico

(tudi podstrešno), ISCE za takoj miren gospod. — Ponudbe na upravištvo lista pod: »Čedna sobica«. 7025

Hiša v Ljubljani

tudi v predmestju, s prostim stanovanjem, KUPIM. — Ponudbe brez posredovalcev pod: »Amerikaneč 7042« na upravo lista.

Trgov hiša

enonadstropna, v mestu Slovenije, naprodaj za 150.000 Din. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6996.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)
BAKRENO KOTLARSTVO: »Jugometalija«, Kolodvorska ulica št. 18, dvorišče.
ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30, Jože Markef, Jesenice 54, Gorenjsko.
KLEPARJI: Remžger & Smerkol, Florijanska ul. 13, Korn T., Poljenska cesta št. 8.
KONC. AKUMULATORSKO PODJETJE: Ivan Hebel, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 14.
STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO: Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2

MEHANIČNA DELAVNICA: pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarn. stroje popravila in prenavlja Ludovik Baraga, Selenburgova ulica 6/II
PARNA PEKARNA: Jean Schreya nasled. Jakob KAVČIČ Gradišče št. 5.
SPEDIČIJSKA PODIETJA: »Cehoslavija« d. d., Sodna ul. 3, Tel. 463
Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7—9
TRGOV. Z DEZNIKI IN SOLNČNIKI: Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM: Fran Erjavec, pri »Zlati lopatic«, Valva zorjev trg št. 7.
ZALOGA POHIŠTVA: F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta št. 17

Hišo

enonadstr., novo, z lepimi kletmi ter večjim vrtom, v VII. okraju v Ljubljani, ob žel., zamenjam za enako v Mariboru event. tudi prodam. — Pojasnila daje iz prijaznosti gospa Franja CIZEL, Maribor, Slovenska ulica št. 26. 6609

Kurilne naprave,

vodovodne naprave, popravilo in postavitve kotlov za visoki pritisk, elektrotehnične naprave vseh vrst

Stegu in drugi,

VIČ - GLINCE 5. Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke, Dunajska cesta 1b III

Fotogr. aparat

kompletan, prolam (Engl. Reiskamera) velikost 21 x 27. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7026.

Stavbenik Rud. Ročak

v Trbovljah izvršuje vsa stavbena dela — lastno tosalističe — izdelovanje stopnic **Teraco-tlak** Brezkonkurenčne cene!

Enodružinsko hišo

z velikim vrtom, oziroma lahko tudi samo stavbeno parcelo, PRODAM. — POLŠE, Stožice 40 pri Ljubljani. 7023

VACLAV SCHRAMM

špecialna trgovina za GODALA vseh vrst in godalnih potrebščin, STRUNE itd. — Popravila vseh vrst godal se izvršujejo točno, strogo strokovnjaško in ceno. — Špecialist za MEDENA GODBENA GLASBILA. CELJE, Kralja Petra cesta 14.

KOČIJO, lepo, lahko

in KONJA z opremo in dve plahli ceno proda JEMEC, Tržaška c. 8. 6917

Vžigalno vrvico

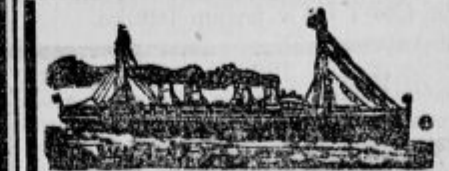
»Bickfordovo« najboljšo (Zündschnur) tudi najceneje J. RAZBORSEK, Šmarjno pri Litiji. 6982

Odda se služba oskrbnika

na ljubljanskem pokopališču Sv. Križa. Dolžnost njegova je, opravljati posle CERKVENIKA in GROBARJA. — Nastop službe takoj. Natančnejši pogoji in dohodki se izvedo pri podpisnem, kjer se osebno oglase prosilci.

Upraviteljstvo pokopališnega sklada

na pokopališču Sv. Križa pri Ljubljani.

Cie. Gle. Transatlantique Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko

Havre-New York samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

Ivan Kraker,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Zahvala.
 Vsem, ki so spremili našega preljubega in nepozabnega očeta, odnosno soproga, strica, brata, svaka, gospoda
Maksa Rasinger
 uradnika cementarne v Mojstrani
 k večnemu počitku v tako častnem številu, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. — Posebno zahvalo izrekamo oč. duhovščini, g. ravnatelju Vinzigu, njegovemu uradništvu in delavcem za krasni darovani venec, gg. pevcem in pevкам za lepo in ginljivo nagrobno petje.
GLOBOKO ŽALUJOČI SORODNIKI.

Ivan Babšek
 danes zjutraj po daljši bolezni, previden s tolažili svete vere v 57. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.
 Pogreb blagega pokojnika se vrši v ponedeljek ob pol 4. uri popoldne iz splošne javne bolnice na pokopališče k sv. Križu.
 Priporočamo ga molitvi in spominu.
 Sv. maša zadušnica se bo brala v Trnovski cerkvi.
 V Ljubljani, dne 8. nov. 1923.
 7054
 Žalujoči ostali.

IDEAL-ERIKA pisalni stroji najmodernejšega sestava dobavi tvrdka **THE REX Co. LIUBLJANA** Gradišče 10. **na mesečne obroke** Zahtevajte ponudbe in prospekte.

Mlinske stroje

vseh vrst v prvovrstni izvršitvi. Naprave modernih mlinov. — Preuredbe že obstoječih mlinov. — Silosa in tavanjske žitnice ter naprave za transport žita dobavlja točno tovarna strojev in podjetje za zgradbo mlinov

BRAČA MACHAU & VAURENA

Pardubice, Češkoslovaška. Glavno zastopstvo za SHS: **Braća Fischer d. d.** ZAGREB, Pantovčak 5.

Specialna trgovina za fino damsko in moško perilo

Bed. Šarc

Ljubljana

Selenburgova ul. 5

Platno za rjuhe, šifoni, namizno perilo i. t. d. najboljših znamk

Najmoderneje urejena pralnica in svetlolikalnica

Jadran', Dane Singer in drug

PAPIR

in pisalne potrebščine.

ZAGREB, Frankopanska ulica 8 in Prilaz 31.

PAPIR in PISARNIŠKE POTREBŠČINE na debelo. — LASTNA TOVARNIŠKA IZVRŠITEV; TRGOV. KNJIG, NOTESOV — PREPISNIH KNJIG — ZVEZKOV — RAČUNSKIH KNJIG — RISALNIH BLOKOV — KORIAN-DOLI in SERPENTIN (zmajev) — REGISTRATORJEV in FASCIKLJEV za ureditev spisov. — BOŽICNI NAKIT v veliki izbiri. 6641 A

Pozor! — Trgovci in tovarnarji v Jugoslaviji!

ZAČEL SEM IZDELOVATI

različne zaboje po naročilu

po primerni ceni po dogovoru. — Se priporoča tvrdka FRAN SVI-GELJ, LESNA INDUSTRIJA na Bregu, pošta Borovnica. 6387

AND. JAKIL

tovarna kož in čevljev d. d., prodajalna Ljubljana. POLJANSKA CESTA ŠT. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških ČEVLJEV iz telečjega boksa v vseh bojah, govdega boksa in rjave kravine. SOLIDNO DELO! 3480 NIZKE CENE!

Jugosl. importno in eksportno podjetje Ing. R. Pečlin

Stroji za vsako industr., lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobili in motorji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe. Tovarna poljedelskih strojev, livarna za železo in kovine F. Farik izdeluje vse predmete iz litega železa v vsaki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

Maribor Trubarjeva ulica 4. Telefon interurban št. 82.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Razglas.

Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo občini trg Gornja Radgona obdržati štiri letne živinske in kramarske sejme, in sicer se ti vrše:

1. na dan 3. februarja (na Blaževu). — 2. na dan 25. maja (na Urbanovo). — 3. na dan 10. avgusta (na Lovrenčevu). — 4. na dan 15. novembra (na Leopoldovo) vsako leto.

Po dolgi letih se bodo od sedaj naprej živinski in kramarski sejmi zopet redno vršili kakor svoječasno, in sicer se vrši:

PRVI živinski in kramarski sejem dne 15. novembra 1923 na Leopoldovo. Živinski sejem se vrši na občinskem travniku na Tratah, kramarski sejem pa pri drevoredu in na glavni cesti od Murskega mosta naprej na Spodnjem Grisu.

Živinski sejem je za govedo, drobnico in konje, na kramarski sejem pa se lahko pripelje blago vsake vrste, poljski pridelki, perutnina, lončarska roba itd.

Ker so bili sejmi v Gornji Radgoni svoječasno vedno dobro obiskani in je bil zlasti na Leopoldovem sejmu vedno velik promet, opozarja podpisano županstvo na to vse interese, prodajalne in kupce.

Županstvo trga Gornja Radgona, dne 1. novembra 1923.

Zupan: Dr. Božio.

Slaven d. d.

Zagreb Hlica 52

knjižarna, tiskarna in veletrgovina papirja in pisalnih potrebščin.

PRIPOROČA p. n. gg. odvetnikom, občinskim, državnim in zasebnim uradom svoje bogato skladišče: Vse PISALNE POTREBŠČINE — TRAKOVE za pisalne stroje — KARBON- in INDIGO-PAPIR — ŠAPIROGRAF-apatrate in valjce — KONCEPTNI in KANCLIJSKI papir — KUVERTE — PAPIR za pisalne stroje — PAPIR v mapah — PIVNIK — REGISTRATORJE — MAPE za shranjevanje spisov. —

Prevzema vseh vrst tiskovine v izvršitev po najnižjih cenah. 6641 B

Razglas.

Pril. okrajnem sodišču na Brdu se bo oddalo dne 16. novembra 1923 ob 9. uri toba 5 v zakup na javni dražbi:

1. GOSTILNA, obstoječa iz veže, velike gostilniške sobe, kuhinje, jedilne šrambe, male gostilniške sobe, drvarnice, dimnice, dveh sob za stanovanje v I. nadstropju, vrt za zelenjavo z utico in sovporaba hleva, dvorišča in vodnjaka z vsem gostilniškim inventarjem.

2. PRODAJALNA, obstoječa iz prodajalnice, skladišča in 3 lop, s sovporabo podstrešij, kozolca, dvorišča in vodnjaka ter prodajalniškega inventarja. Zakupna doba 4 leta počeni s 1. 1. 1924.

Pogoje je vpogledati pri sodišču ob uradnih urah.

Okrajno sodišče Brdo, odd. I., dne 5. oktobra 1923.

Vdova Aleksandra Halbrohr i drugovi Subotica

Telefon: št. 10., 71., 570. preko železniške proga. Telefon: št. 10., 71., 570. Internationalni špediterji. Transport pohištva v lastnih zaprtih vozovih. UVOZ, IZVOZ.

Največje veselje

napravite svojim dragim z nakupom prvovrstnega PISALNEGA STROJA, ki ga dobite na obroke pri

THE REX & CO., Ljubljana,

GRADIŠČE ŠTEV. 10.

Telefon 268.

7051

Telefon 268.

„Pri nizki ceni“ Ign. Zargi

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebščin za krojače in šivilje. Krasna izbira voln. površnih jopic, jumperjev, ovijačk, rokavic, nogavic. Trikotaže vseh vrst. Moško, damsko in otroško perilo. Zaloga raznih kravat, posebno samoveznice po priznani najnižjih cenah.

Na drobno.

Na debelo.

UNITED STATES LINES

NEW-YORK iz Southampton - Cherbourga Leviathan

20. novembra, 15. dec.

Iz Bremena čez Southampton in Cherbourg v New-York George Washington

29. decembra

Pres. Arthur 22. dec. America 1. decem. & januarja
Pres. Roosevelt 7. nov. 12. dec. Pres. Fillmore 21. novembra
Pres. Harding 14. nov. 18. jan.

Odhod iz Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje.

Vse podrobnosti pri naslednjih naslovih:

UNITED STATES LINES

Zastopstva:

Beograd: Palata Beogradske Zadruga, Preko Hotel Bristolja, Zagreb, Središnje Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga, Mihanovičeva ulica 2, Preko puta moločvara. Ljubljana, Brodarstvo Zjedinenih Ameriških Držav, Danajska cesta 29. Sarajevo, Savez Hrvatskih Seljačkih zadruga za Bosnu i Hercegovino, Aleksandrova ulica 52. Sušak, Banka za Pomorstvo.

Garantirano popravljeni Lokomobili Wolf-Lanz

10—20, 15—25, 20—32, 26—42, 30—49, 40—65, 55—82, 70—100, 85—120, 100—150, 135—175, 145—195, 200—300, 300—400, 400—600 HP zgrajeni v letih 1913—1921. — Enoletno tvorniško jamstvo. — Prvorazredno, generalno popravljeni. — Temeljito preizkušeni. — Se kurijo z vsakim gorivom. — OGLEJTE SI naše stalno skladišče 20 LOKOMOBIL!

Braća Fischer d. d. ZAGREB, Pantovčak 5.

Ugodna prilika! — Veletrgovina malo posestvo tik drž. ceste, blizu Ljubljane, posebno ugodno za kalkinoga rokodelca: kovača, kolarja, mizarja ali krojača, ker teh strok v celi občini ni. — Naslov se izve v upravi «Slovenca» pod št. 6949.

KISELJAK

ZAGREB BEOGRAD
Hlica št. 69. Balkanska ul. 25
Tel. 18 Tel. 30—05

Brzjaviti: »Stroj«

Zaloga LONCEV IZ GRAFITA za livarne.

Krasno posestvo

na najlepši legi tik državne železnice Celje—Vojnik SE TAKOJ PRODA. Isto obsega 2 stanovanjski hiši v najboljšem stanju z električno razsvetljavo, ena sobna za gostilno in trgovino. Prvovrstne njive, travnikov, pribl. 12 oralov, nadalje kozolec, remiza, hlevi, mostna tehtnica, stiskalnica, 1 veliki voz, 1 švicarska krava, 2 prešiča. Cena 625.000 dinarjev. Pojasnila daje grad Višnavas, pošta Vojnik pri Celju. 7016

P. n. Šivilje gospodinje

opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivalni stroji

Gritzner

v vseh opremah.

Pouk v vezenju ter krpanju perila in nogavic (štofanje) brezplačno EDINO le pri:

Josip Petelinc Ljubljana, Sv. Petra nasip.

Vila Egger

na Dobrni pri Celju

na: upravitelja vile EGER na Dobrni. JE NAPRODAJ. — Oerte in vprašanje

Naznanilo.

Vljudno naznanjam p. n. naročnikom in drugemu občinstvu, da sem prejel najnovije angleške in francoske modne vzorce za moške obleke, površnike in zimske suknje. Izvršujem vse po najmodernejšem kroju in zmernih cenah.

Za obilen obisk se priporočam

Fran Malis,

diplomiran krojač,

Ljubljana, Tržaška cesta št. 29.

Lokal 4x6 m. z opremo, za špec. obrt na jesenicah, na prom. kraju za 35.000 K TAKOJ NAPRODAJ. Cenjene ponudbe poslati na upravitelstvo »Slovenca« pod št. 6869.

Tungstam-žarnica

iz vlečene žice.

Neporušna!

PRESELITEV!
Popolnoma varno naložite svoj denar pri

„Vzajemni posojilnici“

v Ljubljani, z. z. o. z.

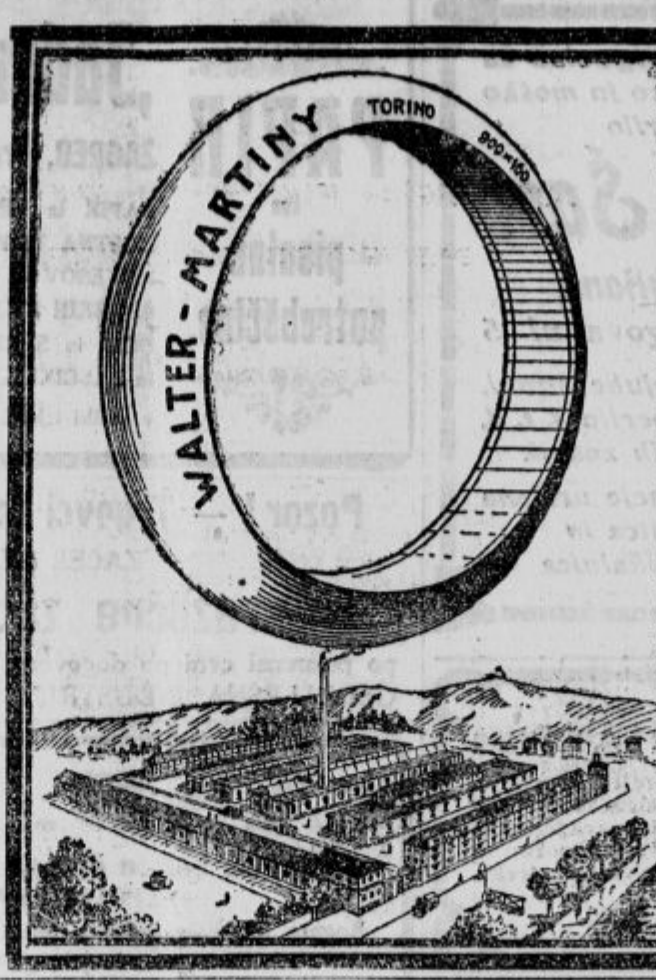
ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno palačo na Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.
Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 %

brez odbitka rentnega in invalidskega devka. Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 %, vez. tudi po 6 1/2 %

in višje po dogovoru. Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavne delniške družbe hotela „Union“ v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova lopa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, steblišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

OBLASTV. AVT. CIV. INŽ.

„Svetla“

Telefon št. 588. d. d. LJUBLJANA

CENTRALA:
RIMSKA CESTA 2 HILŠERJEVA UL. 5

PODRUŽNICE:
DUNAJSKA C. 20 MESTNI TRG 25

Maribor Zagreb Beograd

Tovarniška zaloga polnogumijastih obročev, pnevmatike in vsake vrste tehniških gumi-jevih cevi, auto-delov in vsakovrstnega auto-materijala.

Na razpolago
Stiskalnica za montiranje polnogumijastih obročev.

Velika zaloga elektro-materijala.

Zastopstvo svetovnih tovarn.

Solidna in točna postrežba. Cene brez konkurence.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D. V LJUBLJANI

ZVONARNA

ustanovljena leta 1767, dobavlja priznana prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahlevajte cenik!

V nedeljo, dne 11. novembra ob 3. popoldne bosta prodajala Knez in Zupančič iz Ljubljane na prostovoljni javni dražbi

5 zemljiških parcel

na b. bivšo Treo-tovo opekarno na Brdu pri Viču, kat. občina Zgornja Šiška. Parcele vsebujejo

priznano dobro pečarsko ilovico

na kar se posebno opozarja.

Glavno skladišče in delavnica tvrdke

Friedrich I Haage, Maschinenfabrik Wien **Drav**

Glavno zastopstvo ZAGREB, Račkoga ul. 7 a. Vse naprave za mesarje, klobasničarje in tvorničarje salam. Stalno veliko skladišče strojev in sestavnih delov. Brušenje izvršuje takoj in poceni

A. ŠTEBI

teh. pisarna, LJUBLJANA, Dunajska cesta 1 a (v palači Ljublj. kred. banke). Projektira elektr. centrale, posvetuje občinam in privatnikom ter daje strok. mnenja.

O. Bernatovič

Priložnostni nakup moške ranglane in obleke od 500 Din naprej, damske kostume in obleke. Obleke za deco. Trikotaža kožuhovina. Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Čisto zastoj

ne, ampak po izredno NIZKIH CENAH DOBITE

vse vrste sukna, hlačevin, žameta, barchenta, flanele, klota, platna, trikotaže, jopice, pletov, ogrinjalk, nogavic, prvovrstnih nahrbtnikov v vseh velikostih (domači izdelki) in najrazličnejše drugo blago

v novootvorjeni trgovini

»DANICA«

MAJZELJ & RAJSERJ

Ljubljana — Turjaški trg št. 1 »bivša »Preskrbovalnica«

Samo dobro, solidno blago. — Postrežba točna.

CENE KONKURENČNE.

Istotam se otvori v kratkem oddelek za usnje vseh vrst. — Vsak si naj ogleda. Nikdo ni prisiljen kupiti.

Na drobno! Na debelo!

Enkrat

za vselej se Vam priporoča SAMO veletrgovina R. STERMECKI v Celju, ako bačete res DOBRO in POCENI KUPITI

čevlje

ročno, domače delo, kakor tudi fine tvorniške, obleke za ženske, moške in otroke, perilo, klobuke, pletene jope, čepice in šale, kravate, rokavice, nogavice in modno robo za dame in gospode. Trgovci engros-cene.

Pisalne stroje na obroke

The Rex Co.

Telefon 268. Ljubljana Gradšče 10.

Otvoritev trgovine z usnjem

Naznanjamo, da smo otvorili

trgovino z usnjem na debelo in nakup vseh vrst surovih kož.

Priporočamo se cenj. naklonjenosti ter zagotavljamo najsolidnejšo postrežbo.

S spoštovanjem

Maschke & Komp.

Ljubljana, Cesta na juž. železnico, za vojašnico vojvoda Mišiča, nasproti špediterju Ranzingerju.

HOLLAND - AMERIKA LINIJA

Rotterdam-New-York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretninama d. d.
Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. razreda za Severno Ameriko in Kanado z ogromnimi, najmodernejšimi brzovoznimi parobrodmi. Potovanje po odprtem morju 6 do 7 dni. Najugodnejša sigurna in brza vožnja. Izvrstna kuhinja. Vsak teden jeden parobrod. Potniki tretjega razreda imajo posebne kabine z uzorno čistostjo.

Vsestranska pojasnila daje vsakomur brzo in brezplačno:

Holland-Amerika Linija

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 21.

Glad i drug prejo

FILIP HAAS I SINOVI

Jelačičev trg 28 ZAGREB Prvo nadstropje

Na debelo	Na drobno
Preproge	Garniture za mize in postelje
Tekači	Zavese
Tkanine za pohištvo	Volnena preginjala
Zastori	Koci
Stôres	Posteljne odeje

Trgouvska banka d. d., Ljubljana

Selenburgova ulica št. 1

(Kapital in rezerve Din 17,500.000.—)

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Telefoni: 139, 146, 458.

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Brzjavke: Trgouvska.

Ekspoziture:

Konjica
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica v Kolo-dvorski ulici)